2025.

Pedagógiai program

Szalézi Szent Ferenc Gimnázium

Kazincbarcika

Jóváhagyta a Szalézi Intézmény Fenntartó 2025. szeptember 10-én

TARTALOMJEGYZÉK

1. Az intézmény nevelési programja 4

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 4

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 7

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 8

1.3.1 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon 8
1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása 8
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 9

1.4.1 Részvétel a „Határtalanul" pályázati programban 9
1.4.2 Iskolánk hagyományrendszere 10
1.5 A pedagógusok, az osztályfőnök helyi feladatai 11

1.5.1 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre 12
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 12

1.6.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése 12
1.6.2 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység 13
1.6.3 Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 14
1.6.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program 15
1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység 15
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje 16

1.8 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái 16

1.8.1 A diákokkal való kapcsolattartás formái 16
1.8.2 A szülőkkel való kapcsolattartás formái 17
1.8.3 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel 18
1.8.4 A közösségi szolgálat szervezésével kapcsolatos feladatok 19
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata 20
1.10 Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai 28
1.11 A felvételi eljárás különös szabályai 29
1.12. Az iskolában tartott egyéb foglalkozások 29
2. Az intézmény helyi tanterve 33

2.1. Órakeret 33

2.3 Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei 43
2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása 43

2.4.1 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása 43
2.4.2 A 7/Ny és a 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása 44
2.4.3 A gimnázium 9-12. évfolyamának helyi feladatai 44
2.5 A mindennapos testnevelés szervezése 44
2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai 45
2.7 A közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés 45
2.8 A középszintű érettségi vizsga témakörei 47
2.9 Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái 69

2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei 72
2.11 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek 72
2.12 Az iskola egészségnevelési elvei 73
2.13. A Teremtésvédelem 75
2.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag 79
2.15. A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei 80
2.16 Projektoktatás 80
2.17. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása 82
2.18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 83
2.19. A Pedagógiai programmal kapcsolatos tájékoztatás 84

1. Az intézmény nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskola működtetésében igyekszünk ***a hagyományos értékeit megtartva*** (minőségi gimnáziumi oktatás) egy olyan szalézi szellemiségű intézményt megvalósítani a pedagógusok és a diákok segítségével, amely felkészíti tanulóinkat a 21. század kihívásaira és a felsőoktatásban való sikerekre. A Don Bosco által kijelölt úton haladva fontos cél ***a szociális környezetből adódó különbségek csökkentése, a társadalmi szolidalitás, a szociális érzékenység növelése***. Célunk az, hogy minél magasabban képzett, az újra fogékony, széles látókörrel rendelkező, minden olyan képességgel és készséggel rendelkező felnőttként hagyják el az intézményünket, amely lehetővé teszi számukra, hogy megbirkózzanak a századunk kihívásaival, mind szakmailag, mind a magánéletben is sikeresek legyenek.

Ennek feladatai:

1. Egyéni bánásmód
2. Kísérés

Iskoláppnk dolgozói *segítik a fiatalokat* hivatásuk felismerésében. Az oktatás mellett kiemelt jelentőségűnek tartjuk a szociális érzékenységre nevelést, valamint az érzelmi intelligencia fejlesztését. Tanáraink megismerik a tanítványaikat, és odafigyelnek rájuk, észreveszik a problémáikat, és szükség esetén beavatkoznak, hogy elkerüljék a gondok elmélyülését, és nem csupán megmutatják a kiutat, de végig is kísérik őket egészen addig, ameddig szükséges. Az intézményünkben dolgozó pedagógusoknak a Don Bosco által megfogalmazott nevelési szemléletet kell elsajátítaniuk és alkalmazniuk.

3. Esélyegyenlőség biztosítása
4. Megelőző módszer és a családias légkör

A nevelő ismeri a saját tanítványait, képességeiket és ennek tudatában úgy fejleszti őket, hogy nemcsak szaktudásuk, hanem személyiségük is fejlődik. Munkájukat segíti az iskolában tevékenykedő szerzetesi közösség, munkatársi kapcsolatok és a vezetők egyaránt. Minden munkatársunk igyekszik jó kedvvel, vidáman végezni munkáját.

Az intézményünk szerves része a Szalézi Társaság által a világ több mint 130 országában fenntartott szalézi iskolák/szakképző központok rendszerébe, amelyek a céljaikat Don Bosco nevelési stílusa és módszere által érik el. Az előzőekben látott szemlélet felajánlja a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium arculatát is:

- animál, irányít és koordinál oratóriumi stílusban, így formálva az intézményt családdá, ahol a fiatalok otthon érezhetik magukat;
- a nevelésben a személyes kapcsolatokat hangsúlyozza, amelyek a bizalmon, a párbeszéden és az nevelők diákok közti jelenlétén alapszik;
- a fiatalok életének teljességét magában foglalja, a nevelőket a fiatalok érdeklődési körének részesévé téve és előmozdítva aktivitásukat szabadidős tevékenység iránt, mint a színház, sport, zene és művészet;

- az ifjúságvédelmi stratégiának megfelelően felismeri, ha valakit bántalmaznak, ha lelki gondja van, és az iskolán belül és szükség esetén azon kívül segítségül hívja az erre kiképzett szakembereket (iskolapszichológus, iskolalelkész, ifjúságvédelmi felelős, szociális munkatárs, stb.)
- felkészítik a felelősségteljes, felnőtt életre, hogy megállják helyüket a családi életben, a civil társadalomban és az egyházi közösségben.

- **Nevelési-tanítási módszerként a személyes megközelítést** választjuk, amelyet **kölcsönös együttműködésként kínálunk fel**. Ennélfogva az aktív tanítás, amely a felfedezés befogadóképességét növeli a tanulókban, valamint kreativitást és az autonóm kulturális növekedés szokásait is fejleszti; számos tudományt magában foglaló megközelítést jelent, ahol a különböző tantárgyterületek kiegészítik egymást; a tanulók fejlődési folyamatának értékelése, a tudási és kutatási fejlődésük, nem csak a végső eredmény.

Ahhoz, hogy ezeket a célokat teljesíteni tudjuk, a pedagógusaink számára összetett és sokrétű kritériumrendszert állítottunk fel, amelyek a következők:

- Munkájában következetes, nem részrehajló.
- Felelősséget vállal a rábízott tanulókért, tárgyakért, oktatási eszközökért.
- Odaadóan végzi hivatását, ezzel is példát mutatva az intézményi közösségnek.
- Egyéniségével, helyes önismeretével és szerénységével is igyekszik nevelni.
- Kollégáiról a tanulók előtt tisztelettel beszél.
- Családszerető és ezt kifejezésre juttatja szavaiban és magatartásában.
- Együtt halad az úton a nevelőközösséggel és az osztályával.
- Észreveszi a problémát, tapintatosan kezeli.
- A tantárgyak óravezetését a tanmeneteknek megfelelően végzi.
- Folyamatosan fejleszti önmagát erkölcsi, etikai és pedagógiai téren.
- Ügyel arra, hogy saját szakterületén nyomon kövesse a tudomány fejlődését.
- Saját tanítványát magántanítványként óradíj ellenében nem taníthatja.
- A szalézi pedagógus ismeri intézménye és a Szalézi Intézmény Fenntartó történetét, megtartja és tovább fejleszti hagyományrendszerét, és munkájában, iskolán kívüli tevékenységében is ennek megfelelően jár el, hogy az iskolánk és a rend megtartsa a jó hírnevét.
- Az iskola tárgyi és szellemi termékeit, a jó gyakorlatokat, a know-how-t óvja és fejleszti.

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium nevelőtestületének alapvető törekvése olyan fiatalok nevelése, akik a napi következetes tanulás mellett tudatosan figyelmet fordítanak az adott időszakban kitűzhető eredmények *(osztályzatok, előre hozott érettségi vizsga, érettségi vizsga, nyelvvizsga, stb.)* ***elérésére,*** szisztematikus és tervezett megvalósítására. Általános irányelvünk folyamatosan figyelemmel kísérni törekvéseik, céljaik megvalósulását, annak ütemét; amennyiben elmaradás mutatkozik a kívánatos haladástól, egyéni és szülői konzultációval segíteni tanítványaink megfelelő fejlődését.

A Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka alapvető oktatási célja diákjaink felkészítése az érettségi vizsgára és az azt követő felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Ez azonban még nem elég, legalább olyan fontos, hogy a világban egyre inkább jellemző elmagányosodás ellenpólusaként a tanulóink biztonságot, a valahova tartozás érzését kínáló

közösségek (osztály-, iskolai és szalézi közösségek) aktív, fejlesztő tagjai legyenek, és hogy vegyenek részt az intézményünk hagyományainak ápolásában és fejlesztésében.

A tantestületünk a szellemi nevelés mellett a testi nevelés fontosságát is hangsúlyozza, mert felismertük azt, hogy csak egészségesen lehet a magasabb szintű szükségletek iránti igények felé fordulni. Ezért elősegítjük azt, hogy az eredményes tanulás mellett a tanulóink aktívan sportoljanak az iskolán belül a testnevelés órákon és sportegyesületünkben, valamint külső szakosztályokban is. Tudjuk, hogy a sport elősegíti a személyiségük fejlődését, különös tekintettel a kitartást, küzdőképességet, csapatszellemet, a másikért való tenni akarás és tudás képességét.

Szintén elkötelezettek vagyunk, hogy a kiemelkedően tehetséges diákjaink – akiknek a felfedezése is kiemelt feladatunk – a szaktárgyi tanulmányi versenyekre megfelelő felkészítést kapjanak, és azokon eredményesen szerepeljenek, még hozzá úgy, hogy ez ne a többi tanuló kárára történjen. Éppen ellenkezőleg, a tehetséggondozás célja, hogy minden diákunk a saját tanulási potenciáljának maximális kihasználására törekedjen, és a tanulmányi versenyeken sikeres tanulók példát jelentsenek a számukra. Ezért a helyi tantervben felállított magas követelmény maradéktalan végrehajtásával végezzük a munkánkat.

Oktató-nevelő munkánk elsődleges feladatának *az érettségi vizsgára való felkészítést, az emelt szintű érettségi vizsgát sikeresen letevő tanulók számának növelését, a felsőfokú oktatásba fölvett tanulók magas arányszámának megtartását tartjuk.* Kiemelkedő mutatóként tartjuk számon az érettségizett tanulók középfokú és felsőfokú komplex nyelvvizsgáinak arányszámát. Jelentős mutatószámként tartjuk nyilván az osztályok és az iskola félévi és tanév végi átlageredményeit, a magatartás és a szorgalomjegyek átlageredményét.

A fenti eredmények elérésének eszközeként az alábbi folyamatos tevékenységi formákat folytatjuk:

- következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra késztetjük diákjainkat,
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról,
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt,

Eredményeink elérése érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk:

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,
- osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására,
- a fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében,
- fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az oktatási intézményeknek, és különösen a szalézi iskoláknak a hagyományos, egyre bővülő ismeretanyagból álló oktatási feladatai mellett, mindinkább növekvő szerepe van a nevelési, a szociokulturális különbségből adódó beilleszkedési, társadalmi problémák kezelésében, a hátránykompenzáció területén is.

Az iskola a lakosság széles rétegeinek az egészséget megőrző magatartására kedvező irányú befolyással bírhat. Ezen belül az iskola legfontosabb feladatterülete az elsődleges megelőzés. A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak mint közösségnek elsődleges szerepe van. A közösség jellemformálásában, a veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók védelmében az osztályfőnökre hárul a legfontosabb feladat. A személyiségfejlesztést szem előtt tartva az adott szakterületek speciális intézményeivel (Pedagógiai Szakszolgáltató Központ, Gyermekjóléti Szolgálat) állandó kapcsolatot tartva lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk a tanulók érdekében, amelyek a következő módon valósulnak meg: *a tanáraink*

- *diákcentrikusak*,
- *munkájukat hivatásnak tekintik,*
- *hisznek a felelősségteljes nevelésben,*
- *vágynak arra, hogy a diákjaik sikeresek legyenek, és ha azok, azt a saját sikerükként is megélik,*
- *kudarc esetén sem hátrálnak meg,*
- *nem csupán egyénben, hanem közösségekben gondolkodnak, tudják, hogy a közösség ereje nagyobb,*
- *nyilvánosság előtt felelősségteljesen, az iskola és a diákjaik jó híréhez való jogát megtartva szerepelnek,*
- *folyamatosan fejlődnek szervezett formában történő formában, és önképzéssel egyaránt,*
- *igénylik azt, hogy állandóan tájékozottak, egyre sokoldalúbbak legyenek,*
- *tudatában vannak a személyes pozitív példamutatás hatalmának mind a munkában, mind a hétköznapi kapcsolatok területén,*
- *tanítványaikat arra ösztönzik, hogy önálló értékrendet, világképet, világnézetet* alakítsanak ki,
- *személyes kapcsolatokra, oktatási, ellenőrzési módszerre építik a tanári munkájukat,*
- *a tanulókat azzal is motiválják, hogy a saját képességeihez, a saját fejődési ütemükhöz igazodva igazságosan, tárgyilagosan értékelnek, rámutatnak arra, hogy a kudarcokból is lehet tanulni, és személyes tanácsokkal látják el, hogy milyen módon tudnak jobb teljesítményt nyújtani,*
- *tanáraink motivált, önálló ismeretszerzésre, önképzésre, önellenőrzésre és önértékelésre képesek, és segítenek abban, hogy a tanulók is ilyenné váljanak,*
- *biztosítjuk tanulóink számára az autonóm alkotás lehetőségét önképzőkörökkel, médiaszakkörrel, valamint a különböző kulturális és művészeti programokkal segítjük azt, hogy tudásukat az iskola polgárai illetve esetleg a nagyközönség előtt is megmutathassák,*
- *tanáraink és az iskolavezetés is nyitott abban, hogy a diákokkal közösen gondolkodva határozzuk meg az iskola jövőjét, a rövid és hosszútávú terveket, kölcsönösen, közös megbeszéléseken vitassuk meg a tapasztalatokat, illetve azok hasznosíthatóságát.*

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvetően fontos célkitűzése tanulóink egészségének megóvása, a folyamatos egészségnevelési tevékenység. Ezt az irányelvet alkalmazva dolgoztuk ki iskolánk egészségfejlesztési programját, amelynek ***kulcsterületeiként*** tekintünk a következő feladatokra:

- a dohányzásmentes iskola megvalósítása,
- az alkohol- és a drogprevenció,
- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- a mentális betegségek megelőzése,
- családi életre nevelés,
- az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása.

Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését, saját szervezetünk megismerését és a fiziológiai folyamatok megértését. Ezen ismeretek használata és beépülése az aktív tudatba elősegíti a prevenciós munkát.

Az iskola nevelési programjának részeként *direkt és indirekt módon tovább folytatjuk az egészséges életmódra nevelést, a szenvedélybetegségek* (dohányzás, alkohol, kábítószer-használat) *elleni küzdelmet.* A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az *iskolaorvos és az ifjúsági védőnő, aki egészségfejlesztő és mentálhigiénés végzettséggel rendelkezik* az orvosi szűrővizsgálatok alkalmával *aktívan és folyamatosan részt vesz*, probléma esetén szülővel, osztályfőnökkel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi. (a 26/1997 NM rendelet alapján)

1.3.1 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a testi higiénia kialakítása
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek felismerése és ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok, gyógyszerhasználat
- elsősegély-nyújtási ismeretek
- barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- tanulás és tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- rizikóvállalás és kockázatai, közlekedés, személyes biztonság
- szenvedélybetegségek elkerülése; alkohol, dohányzás, drog, játékszenvedély
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony az egészséges környezet jelentősége

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az ***elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*** tanórán belül (osztályfőnöki-, biológia óra) valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A diákjaink nem csupán egyének, hanem a szalézi családnak, az iskolánk közösségének és mikroközösségeinek (csoport, osztály, évfolyam, sportkör, stb.) a tagjai is. Minden köznevelési intézményben, de különösen a szaléziak által fenntartott iskolákban a közösségfejlesztés kiemelt szerepet játszik, amely segít a tanulók tehetségének a kibontakoztatásában, a tanulási potenciáljuk és a továbbtanulási esélyüknek növelésében. A közösségek hozzájárulnak ahhoz, hogy megőrizzük és fejlesszük a hagyományainkat, rituálékat, de ahhoz is, hogy mindenki megtalálja a maga helyét, és hogy biztonságban érezze magát az iskola minden polgára. Mivel az iskolai környezetben a tanárok és a tanulók is a közösség egymástól elválaszthatatlan részei, az iskola minden polgárának törekednie kell:

- jóakaratra, bizalomra, őszinteségre,
- a különbözőség tiszteletére,
- azonosulási képességre, rugalmasságra,
- türelemre és mértékletességre a teljesítmény értékelésében,
- a munka tudatos szervezésére, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzésére a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint,
- a másik ember iránt érzett megértésre, segítőkészségre, szolidaritásra, közvetlenségre, figyelmességre, udvariasságra,
- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudásra, intelligenciára és annak tiszteletére, követendő példaként, tekintélyként kezelésére,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontosságára, gyakorlati ápolására, (életvitel, életmód, sport, kirándulás) tudatosítására a társadalmi önmegvalósulás folyamatában önbizalmat, sikerélményeket adó voltuk miatt,
- a mindennapi élet kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlatára (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),
    - *a katolikus hiten és erkölcsiségen alapuló folyamatos személyiségfejlesztésre, az iskola katolikus szellemiségének erősítésére,*
    - az esztétikai sokszínűségére való nevelési lehetőségeink bővítésére (a szem, a kéz, a fül intelligenciájának növelésére: képzőművészeti kör, énekkar, zenekar, színház-, mozi- és hangverseny-látogatás),
    - a külső környezet értékeinek áttételesen személyiséget formáló szerepére, érvényesüljön a szűkebb környezet esztétikus belső fejlesztésében.

1.4.1 Részvétel a „Határtalanul" pályázati programban

Az elmúlt években államilag támogatott lehetőség nyílt a „Határtalanul" pályázati program révén arra, hogy az általános iskolás, illetve középiskolás korú tanulók ötnapos határon túli, magyarlakta területeket ismerjenek meg. *A határon túli magyar iskolákkal, tanulókkal, pedagógusokkal és intézményvezetőkkel való kapcsolatot nagyon fontosnak tartjuk tanulóink hazához való tartozásának*

fejlesztése, valamint a határon túl élő honfitársaink életkörülményeinek, magyar nyelven történő tanulási lehetőségeiknek, anyanyelvükön való felsőfokú tanulmányi lehetőségeiknek megismerése szempontjából. Arra törekszünk, hogy a „Határtalanul" program lehetőségeivel élve utazó tanulóink és pedagógusaink minden utazás során találkozzanak határon túli oktatási intézmények, kollégiumok, gyermekotthonok lakóival, ismerjék meg az ottani lehetőségeket és körülményeket. A program utazási részének elindulása előtt előkészítő osztályfőnöki órák és szakórák segítségével kell biztosítanunk az utazás megfelelő mértékű szellemi és érzelmi hasznosításához szükséges ismereteket. A hazaérkezést követően osztályfőnöki és más szakórákon kell értékelni a tapasztalatokat. Az utazásokról minden alkalommal fényképeket, filmeket tartalmazó írásos és digitális beszámolót készítünk, amelyet honlapunkon és a helyi médiában, valamint a tartományi médiában megjelentetünk.

Az ezzel kapcsolatos nevelési feladataink a következők:

- Az érintett szülői és tanulói kör személyes tájékoztatása.
- Előkészítő órák tartása az érintett osztályokban az alábbi témákban:
    - Magyarország határai
    - Magyarország történelme
    - A pályázattal érintett körút útvonalai
- A hazaérkezést követően „Magyarságtudat határtalanul" címmel témanap megtartása a 7-10. évfolyamok számára, melynek témája a magyarságtudat, a határon túli magyarokkal történő kapcsolattartás, segítő magatartás fontossága.
- A honlapunkon meg kell jelentetnünk a „Határtalanul" pályázatban történő ismételt részvételünket, illetve a „Határtalanul" logóját.
- A programról részletes, dokumentált, képekkel alátámasztott részletes beszámolót kell készíteni.
- A megvalósítást követően legalább két sajtómegjelenést kell biztosítanunk a tanulmányi kirándulás tapasztalatairól.

A „Határtalanul" program keretében minden lehetséges alkalommal jól előkészített pályázatot nyújtunk be úgy a nevelőtestület mint az általános iskolás, illetve középiskolás korú tanítványaink határon túli utazásának állami támogatása érdekében.

1.4.2 Iskolánk hagyományrendszere

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei, melyek révén intézményünk tényleges diákjaivá válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy tanulóink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva a következők:

- ünnepélyes tanévnyitó,
- diákigazgató-választási korteshét vagy kortesnap, iskolai diáknap,
- az 1956-os forradalom megünneplése – ünnepi műsor,
- a végzős évfolyam szalagavatói ünnepsége,
- advent,
- adventi sütivásár,

- vízkereszt,
- hamvazószerda,
- a Szalézi Szent Ferenc Iskolanap, a Szalézi Gála,
- Szalézi bál a szülők és pedagógusok részére, farsangi bál a diákság számára,
- márciusi forradalom megemlékezése,
- megemlékezés a költészet napjáról,
- húsvét,
- osztálykirándulások hagyományos rendje,
- a végzősök búcsúja az utolsó tanítási napon a lépcsőkön való énekléssel (öt évtizedes hagyomány),
- templomi és iskolai ballagás,
- ünnepélyes tanévzáró,

Az iskolai közösségalkotást szolgálja az iskolazászlónk, amely összetartozásunkat szimbolizálja. A ballagó osztályok erre kötik fel a saját szalagjukat.

1.5 A pedagógusok, az osztályfőnök helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- az egyházi ünnepségeken, iskolai szervezésű liturgikus eseményeken való közreműködés, felügyelet
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a törvény által előírt 7 évenként teljesítendő továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése, lebonyolítása,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer és a személyes alkalmasság elvét figyelembe véve.

1.5.1 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály a diákönkormányzat képviselőivel, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi, fogorvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Gimnáziumunk alapító okiratában szerepel ugyan a kiemelt igénylő tanulókkal kapcsolatos feladatkör, ennek részeként a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos feladatok, de nem szerepel a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása. Diákjaink között kevés esetben találkozunk beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű diákokkal. Kiemelt figyelmet kell fordítanunk azokra a diákjainkra, akik beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdenek vagy sajátos nevelési igényűek. Számukra a jogszabályokban leírt segítséget, könnyítést megadjuk.

1.6.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy a személyiség nem megfelelő fejlettségéből eredő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére van szükség, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négyszemközti megbeszélése, a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása. *Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben az iskolapszichológus szakmai segítségét*, valamint az

ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérnünk kell az illetékes önkormányzat segítségét.

A hozzánk beiskolázott tanulók egy része (ez évfolyamonként csupán két-három tanulót jelent) iskolánkba már úgy érkezik, hogy hozza magával a Megyei Pedagógiai Szakszolgálat által kiadott szakértői véleményt. Ezekben az esetekben az intézmény igazgatója haladéktalanul *határozatban rögzíti a tanuló számára biztosítandó kedvezményeket*, valamint *bejegyzi azokat a digitális naplóba* annak érdekében, hogy a szükséges teendőket minden pedagógus láthassa. *Az igazgató a határozat egy példányát átadja az osztályfőnöknek és tájékoztatja a határozatban foglalt kedvezményekről.* Azon tanulók esetében, akik nem rendelkeznek szakértői véleménnyel, de nevelésük során felvetődik a tanulási, magatartási rendellenesség, a szaktanár vagy az osztályfőnök jelzése alapján az intézmény kezdeményezi a Pedagógiai Szakszolgálatnál a vizsgálat mielőbbi lefolytatását.

1.6.2 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók az emelt szintű oktatás folyamán, valamint az érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére, az emelt szintű érettségi vizsgákra való felkészítésre.

A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas középfokú oktatásnak, főként pedig a gimnáziumi nevelésnek, iskolánkban ennek évtizedekre visszanyúló hagyománya van. Pedagógusaink és diákjaink akkor is végzik e tevékenységet, amikor a tevékenységre fordított munkát az intézmény vezetője anyagilag nem tudja kompenzálni. Színvonalas tanári karunk, tehetséges diákjaink bevonásával a következő formákat működtetjük:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,
- a középiskolában tanult ismeretek szintézisének biztosítása.

Feladatai:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-előkészítőfoglalkozások,
- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- szakköri foglalkozások.

Motiváció, versenyek

A minősítés és értékelés fontos szerepet kap a tanulási-tanítási folyamatban. A különböző tesztek (dolgozatok, feleletek, témazárók) nem öncélúak, hanem információt adnak a tanárnak, a diáknak és a szülőknek a haladásról, az esetleges hiányosságokról, és a fejlődésről is. A tudatos mérési eszközválasztás komoly motivációt jelenthet, hiszen feltárja a problémákat, és irányt mutat a korrigálásra, és erősíti a „képes vagyok arra, hogy megoldjam” érzést.

Egy másik motivációs lehetőség a versenyeztetés. A különböző szinten szervezett versenyek lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók egyéni ambíciókat valósítsanak meg, más iskolák tanulóival kapcsolatba kerülve el tudják helyezni magukat a tágabb környezetükben is, és lehetőséget ad arra, hogy mélyebb ismereteket, készségeket és képességeket szerezzenek egy adott szakterületről. A sikerélmény pedig fontos motivációs erővel bír.

- A legszélesebb tanulói réteget a *háziversenyek* érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségben. Fontos feladatuk a tanulói ismeretek bővítése.
- A legrangosabb versenyek a *szaktárgyi országos középiskolai tanulmányi versenyek* illetve egyéb országos szervezésű versenyek. Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik.
- A versenyekre való felkészüléshez az iskola az SzMSz-ben rögzített módon kedvezményeket nyújt. A kiemelkedő eredményt elért tanulókat az iskola vezetése elismerésben, jutalomban részesíti.

1.6.3 Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért *iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését*. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Működtetjük az iskolai ifjúságvédelmi csoportot,
- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő tanulók, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
    - a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium Alapítvány segítségével a hátrányos helyzetű diákok anyagi segítése,
    - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
    - kedvezményes ebéd biztosítása,
    - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok, iskolapszichológus segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzen alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

Kiemelt figyelemmel kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulók helyzetét. Tanulmányi előmenetelük segítése céljából fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk számukra. A szakértői vélemények alapján biztosítjuk számukra az őket törvény szerint megillető kedvezményekre, szaktanárainktól megköveteljük a határozatokban leírt kedvezmények maradéktalan betartását. Integrációjukat az iskolaorvos, a védőnő, az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős együttműködése segíti. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi,* aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a

gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

1.6.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az *első évben több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is* foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink. *A tanulási kudarc egyik oka a „tanulni tudás" hiánya vagy hiányos volta*. A nem megfelelő vagy *nem célszerű formában tanuló* diákokkal és szüleikkel a gimnáziumi időszak elején konzultál az osztályfőnök vagy az érintett pedagógusok. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára. *A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a korrepetálás*. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a foglalkozásokat az igazgató által megbízott pedagógus tartja, vagy – a pedagógusok munkaköri kötelezettségeként – tanórán kívüli tevékenységi formában is végezhető.

Azon tanulók esetében, akiknek tanulási nehézségei sajátos nevelési igényükből vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási rendellenességből adódnak, az 1.6.1 szakaszban foglaltak szerint járunk el.

1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan *kevés a hátrányos helyzetű tanuló*. Ennek ellenére folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, az iskolapszichológus és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Gimnáziumunk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

Felvételi eljárásunk során a jogszabály által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű felvételizők számára. A felvételi döntés során – azonos pontszám esetén – előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat.

Iskolánk azoknak a tanulóknak az iskolája, akik elfogadják a katolikus hitet és erkölcsiséget. Iskolánkban szívesen látjuk a más felekezethez tartozó vagy felekezeten kívüli diákokat. Számukra is kötelező a hitoktatás és az iskolai egyházi rendezvényeken való részvétel.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Minden tekintetben biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége. A fentieken túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

A diákönkormányzat vezetője a tanítási órák kivételével bármikorra összehívhat ülést, amelyen minden az iskolát, a diákságot érintő ügyet megtárgyalhatnak, javaslatokat fogalmazhatnak meg az iskola vezetésének. Az ülésre meghívhatják az igazgatót, akinek ebben az esetben meg kell jelennie. Ha bármilyen halaszthatatlan ügy miatt nem tudna jelen lenni, más időpontban rendelkezésre kell állnia.

Az igazgató nyitott irodában dolgozik. Ez azt jelenti, hogy bármilyen személyes vagy közösségi ügy miatt, szünetekben, lyukas órában fel lehet keresni, és megbeszélést lehet vele folytatni, akár előzetes bejelentés nélkül is.

1.8 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

1.8.1 A diákokkal való kapcsolattartás formái

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. *A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.*

A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére, illetve cseréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Iskolagyűlés

A diákokat az intézmény vezetői és tantestülete rendszeresen tájékoztatják az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről. A tájékoztatás elsődleges formája az iskolagyűlés.

Diákközgyűlés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. A diákközgyűlés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

Infokommunikációs kapcsolattartás

Belső kommunikáció:

2020. szeptember 1-től intézményi szinten bevezettük az Office365 programcsomagot, amely katonai biztonsági szinttel rendelkező belső infokommunikációs célokat is szolgál. Ez lehetőséget teremt arra, hogy számtalan csoportot hozzunk létre, amelyek tagjai egymással közvetlen kapcsolatban állnak, ugyanakkor rajtuk kívül mások sem őket, sem a felhőben elhelyezett tartalmakat nem láthatják.

A tanulók a rájuk vonatkozó érdemjegyeket, dicséreteket és elmarasztalásokat, valamint hiányzásuk alakulását a **digitális naplón** keresztül kísérhetik figyelemmel. A KRÉTA rendszerben ezeket az adatokat lehetőleg még aznap, de legkésőbb a hét utolsó napján éjfélig kell rögzíteni.

Külső kommunikáció:

Az iskola **honlapjáról** fontos, őket érintő információkat szerezhetnek, űrlapokat tölthetnek le, információkhoz juthatnak a vizsgákról és más fontos eseményekről. Ugyancsak az iskolai honlapon keresztül választhatják ki a következő hónap étlapjából az általuk választott menüsort is.

Az iskola **Facebook és Instagram profilján** keresztül is információkat ad a szülőknek, tanulóknak és az iskolánk iránt érdeklődő külső személyeknek, leendő tanítványainknak. Aktívan közreműködünk a Szalézi Intézmény Fenntartó által működtetett www.szaleziiskolak.hu honlap eseményekkel, adatokkal történő feltöltéséhez.

1.8.2 A szülőkkel való kapcsolattartás formái

Szülői értekezlet

Az éves munkatervben ütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. A szülői értekezlet ugyanakkor nem tér ki a tanulók egyéni problémáira, a fogadóóra és az egyéni konzultáció ad lehetőséget ezek megbeszélésére. *Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk*. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója *rendkívüli szülői értekezletet* hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négyszemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább három alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk. A fogadóórára történő jelentkezést az iskola honlapjáról elérhető elektronikus időpont-foglalási rendszerrel biztosítjuk.

A szülők írásos tájékoztatása

*A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk haladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a **digitális napló** révén.* A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a **félévi értesítő** és az év végi **bizonyítvány** révén. Az iskola

minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló révén, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint *a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről*, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Az iskolaszék

Az iskolaszék a szülő, a pedagógusok és az iskolai diákönkormányzat azonos számú képviselőkből álló választott szervezete. Az iskolaszék dönt minden olyan kérdésben, amelyben az igazgató, a nevelőtestület vagy a fenntartó döntési jogát átruházza e szervezetre. ***Egyetértési jogot*** *gyakorol a szervezeti és működési szabályzat, az adatkezelési szabályzat, valamint a házirend elfogadásakor*. **Véleményezési joga** van az intézmény működését érintő összes kérdésben, így az iskolában folyó hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásában is. Javaslattételi joggal is rendelkezik az iskola életével, a diákok helyzetével kapcsolatos kérdésekben.

A szülői munkaközösség

A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői munkaközösséget annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösség maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülői munkaközösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

A partnerszervezetekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak, tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatkozó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

A szülői kapcsolattartás egyéb formái

- a digitális naplón keresztül üzeneteket, felhívásokat, kéréseket és értesítéseket küld az iskola, ugyanitt a szülő és a tanuló nyomon követheti a tanuló tanulmányi előmenetelét, hiányzásait, dicséreteit és az esetleges fegyelmező intézkedéseket.
- személyes kapcsolattartást biztosít egyéni esetekben
- az iskola honlapján keresztül

1.8.3 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskolaegészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a

családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a Tartományfőnökséggel. A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató és a szervezési igazgatóhelyettes feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel, a felsorolásban megjelöljük a kapcsolattartásért felelős személyt.

- a város általános és középiskolái, művészetoktatási intézménye – igazgató
- Kazincbarcika Város Önkormányzata – igazgató, szervezési igazgatóhelyettes
- Kazincbarcikai Járási Hivatal – igazgató
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálat – igazgató
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztálya– oktatási igazgatóhelyettes
- Miskolci Egyetem, Eszterházy Károly Egyetem, Debreceni Egyetem, Szegedi Egyetem, Nyíregyházi Egyetem – igazgató, szervezési igazgatóhelyettes

1.8.4 A közösségi szolgálat szervezésével kapcsolatos feladatok

A közösségi szolgálat jogszabályban előírt kötelezettsége elsőként a 2016-ban érettségizett tanulókat terhelte, a jogszabály előírja minden tanuló számára 50 óra közösségi szolgálat teljesítésének kötelezettségét. Az a tanuló, aki az 50 óra közösségi szolgálatot nem teljesíti, nem kezdheti meg az érettségi vizsgát.

A bevezetés óta eltelt időben több tucat helyen végeztek közösségi szolgálatot tanulóink. Az iskola vezetése minden partnerszervezettel együttműködési megállapodást köt a közösségi szolgálati feladatok közös szervezésére. A legtöbb diákunk az animátori tevékenységet, valamint az ehhez kapcsolódó nyári plébániai táboroztatást, a kórust, a Mezey Művelődési Házat vagy a város óvodáinak egyikét választotta. Sokan segítenek a Kolorcity rendezvényeinek megszervezésében és lebonyolításában is. A bejáró tanulóink közül pedig többen a saját lakóhelyükön, volt iskolájukban, óvodákban, önkormányzatoknál vállalnak feladatokat.

Az iskola igazgatója minden tanév elején megbízza a gimnázium egy tapasztalt tanárát és/vagy gyakorló osztályfőnökét azzal, hogy szervezze a közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatokat. Diákjainknak és az osztályfőnököknek azt javasoljuk, hogy a tanulók a 9-10. évfolyamon teljesítsék közösségi szolgálati kötelezettségük döntő többségét, és a 11. évfolyamon feltétlenül fejezzék be az 50 óra előírt teljesítését. Az iskola gondoskodik a megfelelő számú közösségi szolgálati hely megszervezéséről, a partnerszervezetekkel való folyamatos kapcsolattartásról, a mentorok megbízásáról.

A közösségi szolgálat szervezéséért felelő pedagógus közreműködésével az intézmény vezetője minden tanévben beszámol a közösségi szolgálat adott évi szervezésének eredményeiről, összegzést készít az egyes osztályok által teljesített óraszámokról, valamint azoknak a tanulóknak a számáról és arányáról, akik már teljesítették a közösségi szolgálatot. Az osztályfőnökök vezetik tanítványaik közösségi szolgálati igazolólapját, figyelmeztetik a teljesítésben elmaradást mutató tanulókat. Az intézmény honlapján „Közösségi szolgálat” menüpontot működtet, amelyen tájékoztatást ad a közösségi szolgálat jogszabályi előírásairól, követelményeinek teljesítéséről, nyilvánosságra hozza szerződéses partnereink listáját és a végezhető tevékenységek körét.

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium módosított vizsgaszabályzata

<u>Érvényes</u>: 2024. szeptember 1. napjától

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. ***A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga*** (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga)

- ***követelményeit,***
- ***részeit*** (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- ***és az értékelés rendjét***

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készül *20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet* 65-72.§-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra,* azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik. *Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.*

Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában és helyi tanterveiben található követelményrendszerével.

Az értékelés rendje

A vizsgatárgy akár *egy vagy több vizsgarészt tartalmaz,* az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 1–24% – elégtelen
- 25–39% – elégséges
- 40–59% – közepes
- 60–79% – jó
- 80–100% – jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom
Szóbeli vizsga, amely az adott évfolyam helyi tantervi tananyagát kéri számon. A szaktanárnak tételsort kell összeállítania. A vizsga során az adott évfolyam anyagában szereplő ismeretanyagról ad számot a vizsgázó.

Értékelés: Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Magyar nyelv
Írásbeli vizsgaforma, az adott évfolyam tananyagát kéri számon. Az írásbeli időtartama: 60 perc.

Értékelés: Az írásbelin 50 pont szerezhető. Az értékelés az érettségin érvényes százalékok szerint.

Történelem
A történelem vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsga az érettségi vizsgaszabályzat történelem vizsgáztatására vonatkozó szabályainak megfelelő formában kéri számon a tanuló ismereteit az adott tanév tananyagát figyelembe véve.

Az írásbeli vizsgarész egy rövid válaszokat igénylő részből és egy, magyar történelemre vonatkozó, hosszú esszéből áll. A rövid választ igénylő kérdések topográfiai, kronológiai és fogalomhasználati kérdéseket tartalmaznak. Az esszé formája és értékelése megegyezik az érettségi vizsga dolgozatainak formájával és értékelésével. Az írásbeli vizsga időtartama 60 perc.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell egyet húznia a tanulónak. A húzott tételekhez a tanuló forrásokat kap, amelyek felhasználásával kell kifejtenie a kapott tételt. A szóbeli vizsga ideje maximum 15 perc

A vizsga pontjainak megoszlása:
Írásbeli vizsgarész: 60 pont, ebből a rövid választ igénylő feladatokkal 27 pontot, a kifejtendő feladattal 33 pontot lehet elérni. A szóbeli vizsgán elérhető pontszám 40 pont. Az összes elérhető pontszám 100 pont.

Állampolgári ismeretek

Az állampolgári ismeretek vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az ***írásbeli vizsgán*** az adott tanév követelményeinek figyelembevételével összeállított feladatlapot old meg a tanuló. Az írásbeli vizsga ideje 45 perc. Az írásbeli vizsgán szerezhető pontszám: 50 pont.

*A **szóbeli vizsgán*** tíz tételből kell egyet húznia a tanulónak.
A tételsort úgy kell összeállítani, hogy abban valamennyi tanult témakör megjelenjen. A tételkifejtés két feladatból áll: A) és B) feladat. Ezek közül az egyiknek gazdasági és pénzügyi ismeretekhez kell kapcsolódnia.
Az A) feladat dokumentum- vagy forráselemzést igénylő feladat, amely során a vizsgázó a mindennapi élet vagy a közélet konkrét vagy modellezett élethelyzeteit dolgozza fel megadott szempontok alapján. A feladatok forrása lehet bármilyen, a műveltségi területhez kapcsolódó tankönyv, példatár, művészeti alkotás, fotó, szöveggyűjtemény, statisztikai adat, napi hír, újságcikk, történelmi esemény, irodalmi

alkotás, film, vagy település közösségi életének jelensége, eseménye. A feladat az eset rövid leírásán vagy a tétel kifejtését segítő dokumentumon, forráson kívül kérdéseket is tartalmaz, amelyek jelzik az elemzés főbb szempontjait és megkívánt irányát.
A B) feladat egy elméleti kérdés rövid kifejtése.
A szóbeli vizsga ideje maximum 15 perc.

A vizsga pontjainak megoszlása:
A szóbeli vizsgán elérhető pontszám: 50 pont.
„A" tétel: 31 pont; „B" tétel: 14 pont; előadásmód: 5 pont.

A vizsgán elérhető pontszám:100 pont
A vizsga értékelése: 25% - elégséges
40% - közepes
60% - jó
80% - jeles

Idegen nyelvek
Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév vagy tanévek tananyagát az érettségi vizsga követelményei és feladattípusai szerint, tetszőleges választás alapján, a hangsúlyt a nyelvhelyességi feladatokra helyezve. A tanuló nem használhat segédeszközt. Az írásbeli vizsga 60 perces.

A szóbeli vizsga három részből áll: kötetlen beszélgetés meghatározott témában, egy szituáció eljátszása és képleírás. Mindhárom feladatot tételhúzás alapján kapja a vizsgázó.
Az írásbeli és a szóbeli vizsgán szerezhető pontok aránya: 75%-25%.

Matematika
A matematika vizsga írásbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsga egy 60 perces feladatlap megoldásából áll. Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább hat, de legföljebb nyolc feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%–át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, legalább négy (egy vagy több kérdésből álló) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül két feladat könnyebb (rutinfeladatok), legalább két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.
Matematika tantárgyból sikertelen írásbeli vizsga esetén a vizsgázó szóbeli vizsgát tehet.
A matematika szóbeli vizsgán félévkor öt, év végén tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A matematika szóbeli vizsgán legalább 5 tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétel tartalmazzon három egyszerű, az elméleti anyag elsajátítását számonkérő kérdést (definíció, illetve tétel kimondását, vagy ezek közvetlen alkalmazását megkívánó egyszerű feladatot) valamint két három feladatot.

Értékelés: az írásbeli vizsgarészben 80 pontot, amennyiben a vizsgázó szóbeli vizsgát is tesz a szóbeli vizsgarészben 20 pontot lehet elérni, így a maximálisan elérhető pontszám 80 illetve 100 pont.

Fizika
A vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%–át, a szóbeli vizsgára 40%–át lehet adni. Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%–át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, törvényszerűségek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladatok), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

A fizika *szóbeli vizsgán* tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll, mindkét része egy–egy fizikai jelenség legfontosabb fogalmainak és az azzal kapcsolatos kísérleteknek az bemutatását, a témakörrel kapcsolatos összefüggések, tételek ismertetését tartalmazza.

Biológia
A vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 70 %-át, a szóbeli vizsgára 30 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt, de legföljebb nyolc feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 70 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- ábraelemzés
- rövid válaszos feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek (fakultáció esetén az emelt szintűeknek) megfelelően összeállított tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon két kérdés szerepel, amelyre egyenként 10-10 pont adható. Szerepel továbbá öt biológiai fogalom meghatározása is, amelyekért egyenként 2-2 pont adható. A szóbelin elérhető pontszám 30 pont.

Kémia
A kémia vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- rövid kiegészítendő típusú feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok
- legalább két számítási feladat.

A szóbeli vizsgán a középszintű érettségi követelményeknek (fakultáció esetén az emelt szintűeknek) megfelelően összeállított tíz tételből húz a tanuló, amelyeket kifejt. A szóbeli tétellapon három kérdés szerepel, amelyre egyenként 10-10 pont adható. Szerepel továbbá öt kémiai fogalom meghatározása is, amelyekért egyenként 2-2 pont adható. A szóbelin elérhető pontszám 40 pont.

Földrajz
A földrajz vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az *írásbeli vizsga* legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti (általában fejezetenként két feladat félévi, egy feladat év végi számonkérés esetén). A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell:

- alapvető térképi-topográfiai ismereteket ellenőrző,
- alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó,
- természeti és/vagy társadalmi-gazdasági jelenségekkel, folyamatokkal kapcsolatos feladatok.

A *szóbeli vizsgán* tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll. Az egyik kérdés *természetföldrajzi*, a másik kérdés *társadalom- és gazdaságföldrajzi* vonatkozású, ha a tanuló már rendelkezik a megfelelő ismeretekkel. Ennek hiányában az adott tananyag *két legfontosabb fejezetét* érintik a kérdések. A kérdések minden esetben egy jelenség vagy folyamat legfontosabb fogalmaira, jellemzőire, működési mechanizmusára irányulnak.

Természettudomány osztályozóvizsga

A vizsga egy írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 70 %-át, a szóbeli vizsgára 30 %-át lehet adni.
Az írásbeli vizsga anyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. A tanévben megismert kilenc témakör feladataiból, fogalmaiból hét projektet készít a vizsgázó (minimum 3000, maximum 3500 karakter szóközök nélkül projektenként), melyet digitálisan a vizsgabizottság elnökének online, 7 nappal a vizsga előtt elküld. Ezzel az elektronikus portfólióval 7x10-, tehát 70 pontot lehet elérni.

1. A természet megismerése
2. Nyersanyagok, energiaforrások. Vegyszerek a háztartásban.
3. Kozmikus környezetünk
4. Változó éghajlat
5. Környezet és egészség 1.
6. Környezet és egészség 2.
7. Az ember környezetformáló tevékenysége
8. Az élővilág sokszínűsége
9. Jövőképek

A szóbeli vizsgán tíz tételből húz a vizsgázó. Minden tétellap négy részből áll, két 10 pontos- valamint két 5 pontos kérdésből az előre elkészített és leadott portfólióból. A szóbeli vizsgán 30 pont szerezhető.

Testnevelés
A vizsga formája: gyakorlati vizsga. A teljes testnevelés gyakorlati vizsga 100%-ot tesz ki az elérhető pontszámokból. A vizsga testnevelés gyakorlatból teljes mértékben az érettségi vizsgakövetelményeknek az adott félévben/tanévben, a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók – az úszás és a küzdősportok kivételével – a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati vizsga sportáganként bemutatásának teljes hossza maximum 60 perc. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok közül választhatóan egy sportág a kézilabda, röplabda, kosárlabda, labdarúgás közül, amelyiket az adott félévben tanulta, amikor a vizsgát teszi.

Ének–zene
Az ének-zene vizsga két vizsgarészből áll össze; 60 perces írásbeli, és 15 perces szóbeli és gyakorlati részekből. A vizsga ének-zene tantárgyból teljes mértékben az érettségi vizsgakövetelményeknek az adott félévben/tanévben, a tananyagban szereplő követelményeire épül.

Az írásbeli feladatnál teszt kitöltése az adott félév/tanév zeneelméleti és zenetörténeti érettségi tananyagban szereplő követelményére építve. Négysoros magyar népdal betű, vagy számkottáját kell átírni a menzurális hangjegyírás szabályainak megfelelően ötvonalas kottarendszerbe. A feladat elvégzéséhez csak ceruza használható! Időtartama 60 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell egyet húznia a vizsgázónak, melyekből adott félév dalanyagából állítandó össze. Feladat a dalok stílusos éneklése, népdalok elemzése, és a műdalokhoz kapcsolódó zenetörténeti vagy zeneelméleti kérdésre megfelelő válaszok megadása. Felelési idő maximum 15 perc, a kapható pontszám 60 pont.

Digitális kultúra

A digitális kultúra vizsga írásbeli-gyakorlati részekből áll. A digitális kultúra írásbeli-gyakorlati vizsga egy feladatlapon szereplő feladatok gyakorlati megoldásából áll. Időtartama 60 perc. A *gyakorlati feladatlap* tartalmi jellemzői az alábbiak: Legalább két, de legföljebb három (egyenként esetleg több részből álló) feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül egy feladat egy összetett problémamegoldást ellenőriz. A másik (vagy másik két) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusaiból könnyebb feladat megoldását várja el (rutinfeladatok). A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép, vonalzó. Az írásbeli-gyakorlati vizsgán elérhető pontszám 80 pont.

Vizuális kultúra

Az *írásbeli vizsga* öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb művészettörténeti ismeretét érinti. A feladatok közül négy feladat a művészettörténeti ismeretek, alapfogalmak, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, egy feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak építészeti, szobrászati, festészeti, vagy iparművészeti alkotásának elemző bemutatását kéri számon. Az írásbeli vizsga időtartama 60 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A vizuális kultúra *gyakorlati vizsgán* hat tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. A tétellap egy rekonstrukciós feladat szerkesztését (vetületi-axonometrikus-perspektivikus), vagy egy egyszerű tanulmányrajz elkészítését kéri látvány alapján. *A gyakorlati vizsga részét képezi egy minimum öt darabból álló portfolió benyújtása a tanuló éves (féléves) munkáiból.* A gyakorlati vizsgarészre a tanuló 60 pontot kaphat, ebből 20 pont a benyújtott portfolió maximális pontszáma. A gyakorlati vizsgához szükséges eszközök: A4-es rajzlap, puha grafit, körző, egy derékszögű és egy bármilyen vonalzó. A gyakorlati vizsga időtartama 30 perc.

Művészetek

A vizsga 60 perces írásbeli és egy 60 perces gyakorlati vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a gyakorlati vizsgára 40%-át lehet adni.

Az *írásbeli vizsga* legalább öt feladatból áll. A feladatok közül három feladat a mozgókép és médiaismeretek tantárgy, alapfogalmait, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, két feladat pedig kreatív alkotómunkát igényel. Képről újságcikk, illetve egyszerű jelenet forgatókönyv- szerű feldolgozása.

A *gyakorlati vizsgán* három tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. A tétellap egy tanulmányrajz elkészítését kéri látvány alapján, választott technikával. A gyakorlati vizsga időtartama 60 perc. A gyakorlati vizsgához szükséges eszközök: A4-es, vagy A3-as rajzlap, továbbá a választott technikához szükséges eszközök.

Mozgókép és médiaismeret

A mozgókép és médiaismeret vizsga egy gyakorlati és egy szóbeli vizsgarészből áll. A gyakorlati vizsga anyagát előre elkészítve portfólióként kell bemutatni és egy 10 perces beszélgetésben (védésben) méltatni. A gyakorlati vizsga anyag választható.

Portfólió

1. Készítsen story boardot, minimum 8 maximum 12 képkockából álló rajzos forgatókönyvet pl: Örkény István “Otthon” című egyperces novellája alapján. (Az irodalmi mű itt csak példaként szerepel más műveket is feldolgozhat)

2. Készítsen maximum 10 képből álló fotósorozatot PL: Kosztolányi Dezső, Boldog szomorú című verse alapján!

3. Írjon 2-3 oldal terjedelemben (A/4 lapméret, 400-800 szó, 2,5 cm margó, 12 betűméret, Times News Roman betűtípus, 1,5 sorköz.) miniesszét a saját generációja médiafogyasztási szokásairól, tanulási szokásairól, önképéről, jövőképéről, ambícióiról, arról, hogy hogyan tud ez a generáció együtt élni az idősebb generációkkal!

4. Plakátkészítés. Írjon egy rövid, egy oldalas dolgozatot a plakát fajtáiról rövid történetéről. Készítsen Á/3 méretben egy tetszőleges színes plakátot.

5. A vizsgázónak valamilyen (mozgó)képi alkotást kell készítenie az alábbiak szerint! A beadandó munka (lehet történetelbeszélő kisfilm, dokumentumfilm, storyboard, animáció, reklámfilm, szociofilm film, stb.) terjedelmét, (1-3perc) műfaját és témáját aktuálisan, konkrét feladatban kapja meg a vizsgázó. Munkanapló, melyben a vizsgázó dokumentálja (részletesen leírja) a filmkészítés munkafázisait.

Tervezési fázis ismertetése
5/1. A választott tárgy/téma indoklása, a személyes kötődés kifejtése;
a (film)ötlet rövid ismertetése: 5-10 mondatban a filmbéli karakterek, a köztük lévő emberi viszonyok ill. a választott tárgy szerepének ismertetése); történetmesélő film esetén a történet ismertetése, a cselekmény tagolása (alapszituáció, a cselekménybeli fordulatok, megoldás)

5/2. A megvalósítás menetének ismertetése
a, Előmunkálatok: szereplők kiválasztásának szempontjai; helyszínek kiválasztása; kellékek; forgatási időpontok; előzetes fényképek vagy rajzos forgatókönyv készítése, világítás megtervezése stb.

Önkritika
Az elkészült film tárgyilagos bírálata; a kevésbé sikerült vizuális megoldások önkritikus megfogalmazása; a „hogy lehetett volna jobban csinálni?" végig gondolása és leírása.

<u>Szóbeli vizsga.</u>
A tanuló a vizsgán előzetes felkészülés alapján tudjon 3-5 perceben önállóan beszélni a témáról. Hiányosságok esetén 1-3 segítő kérdésre válaszolni tudjon.

1. <u>A reklámról</u>

A reklám a néző szemszögéből
Reklám a terméket eladni
kívánó cég szemszögéből
A tévéreklám típusai
A reklám formai jellemzői
A tévénézők reakciói
Termékreklám vs. társadalmi célú reklám
Reklámfilm/plakát hatáseszközeinek komplex elemzése
Reklámetika
A média hatása
A médiaerőszak kérdése
Témakörök (NAT 2020 alapján)

2. <u>A média fogalma és kifejezőeszközei</u>:

műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; a hírérték.
(Fogalmak: médium, média, tömegmédia, nyomtatott és elektronikus média, reprodukció és ábrázolás, dokumentum, fikció, tömegkommunikáció, nyilvánosság, közvélemény, közérdekűség, hír, hírfolyam)

3. <u>A tömegkommunikáció fogalma, eszközei:</u>

nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei. (Fogalmak: tömegkommunikáció, társadalmi nyilvánosság, közönségek, fogyasztók, közvélemény, nonprofit, kereskedelmi, közszolgálati és közösségi média, nézettség, közönségarány, műsorrend, online kommunikáció) (Fogalmak: kultúra, civilizáció, művészet, magas-vagy elitkultúra, populáris vagy tömegkultúra, archetípus, kultúraközvetítés, szerzői és műfaji, giccs, sztár, celeb; influencer)

Televíziós műsortípusok

A reklám
A reklám célja, fogalma
A reklám a néző szemszögéből
Reklám a terméket eladni
kívánó cég szemszögéből
A tévéreklám típusai
A reklám formai jellemzői
A tévénézők reakciói

Hírműsor
A hírszolgáltatás műfajai
A hír
Hír-álhír
A hír funkciói
Tudósítás

Kommentár
A sztárfogalom kialakulása és módosulása. sztár, hős, ikon

Hittan
A vizsga egy 60 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. A vizsgán 100 pont szerezhető.
Az írásbeli vizsgarész tartalmaz egy rövid választ igénylő (teszt) elemet, valamint egy kifejtendő feladatot.
Az írásbeli vizsga tartalma illeszkedik az adott tanév és vallási felekezet hittan tantárgyához. A rövid választ igénylő feladatokra 20 pont, a kifejtendő (esszé) feladatra 30 pont adható. A szóbeli vizsgarész illeszkedik az adott tanév tananyagához. A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húznia a tanulónak. A tételek összeállítása során a hittan érettségi alapelveit és szerkezetét az adott évre vonatkozó anyagainak figyelembevételével kell összeállítani.

Minden tétel két részből áll. A feladatok egy-egy témakör átfogó anyagából jelöljenek ki 2 feladatot, amelyek alapján a vizsgázó bemutathatja alapvető hittani ismereteit, rendszerezési képességét, szövegelemzési készségét és hittani tudása alkalmazásának képességét. A B feladatok a tanévben tanult fogalmakat, rövidebb témákat tartalmaznak.

A szóbeli vizsga értékelése a hittan érettségi vizsga követelményei szerint történik. A szóbeli feleletre maximálisan 50 pont adható.

A feladat (40 pont)		**B feladat (10 pont)**	
Tartalmi minőség	30 pont:		10 pont
- tárgyi tudás	max. 8 pont	- tárgyi tudás	max. 5 pont
- szövegértelmezés	max. 8 pont	- teológiai fogalmak pontos használata	max. 5 pont

- teológiai fogalmak pontos használata	max. 7 pont		
- értelmezés, aktualizálás	max. 7 pont		
Előadásmód	10 pont:		
- világos, logikus szerkesztés	max. 5 pont		
- megfelelő szóhasználat	max. 5 pont		

Technika és tervezés:
Követelmény:
Írásbeli, szóbeli és gyakorlati része van.

Az írásbeli vizsga: egy 10-15 mondatos esszét kell írnia a tanév során elsajátított és a vizsgázó által kihúzott 4 témakör egyikéből.

A szóbeli vizsga: 6 témakör közül egyet húz, amelyet szabadon ad elő kb. 3-4 percben.

Gyakorlati vizsga:
-egy önálló alkotás bemutatása

Az írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsga átlaga adja meg a tanuló érdemjegyét.
A vizsga pontjainak megoszlása:
Írásbeli vizsgarész: 60 pont
Szóbeli vizsgarész: 30 pont
Gyakorlati vizsga: 10 pont

A vizsgaszabályzat módosítását az intézmény pedagógiai programjának módosításával 2024. szeptember 2-án fogadta el a nevelőtestület. A módosított vizsgaszabályzat 2024. szeptember 2-án lépett hatályba.

1.10 Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai

Az iskola nyitott minden olyan diák előtt, aki úgy dönt, hogy minket választ az eddigi intézménye helyett, mert úgy gondolja, hogy korábban nem a pályaválasztásának megfelelő helyen tanult. Ezért lehetőséget biztosítunk más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről a döntést az intézmény vezetője hozza, döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára.

Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba való besorolásáról az igazgató dönt. *A középiskolában a tanuló beiratkozásához be kell mutatni a tanuló személyi igazolványát vagy születési anyakönyvi kivonatát, és az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítványokat.*

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai

A *felvételi kérelmek elbírálása* az általános iskolai tanulmányi eredmények és a központi írásbeli vizsga eredménye alapján történik az iskola honlapján, valamint a KIFIR rendszerben megjelenő felvételi tájékoztatóban leírt módon. ***Az iskola felvételi eljárása során szóbeli vizsgát nem tart.***

A *felvételi kérelmek elbírálása során* az azonos teljesítményt elérő tanulók között – a jogszabály előírásainak megfelelően – a rangsor elkészítésekor előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. *Különleges helyzetűnek* tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár vagy itt érettségizett, ha szülője az iskola alkalmazottja, ha *a keresztény vallás iránt elkötelezett.*

A nyolcévfolyamos képzésre jelentkezőknél felvételi vizsgát nem, de szóbeli elbeszélgetést tartunk. Az elbeszélgetés célja, hogy felmérjük, hogy a diák alkalmas-e a gimnázium által támasztott magas követelmények teljesítésére. A szóbeli elbeszélgetés a szülő (gondviselő) is jelen van, az elbeszélgetésbe ő is bevonható. A rangsor megállapításánál itt a tanuló 3. osztályos év végi, valamint a 4. osztályos félévi eredményeit, valamint a szóbeli elbeszélgetésen adott pontszámot vesszük figyelembe.

1.12. Az iskolában tartott egyéb foglalkozások

A tanórán kívül tartott egyéb foglalkozások jelentős szerepet töltenek be a tanulók és az iskola életében. Folyamatosan alakultak ki, és szerepük az évek folyamán vált egyre fontosabbá. Feladatuk a gimnázium életének színesebbé tétele, a diákok személyiségének, kreativitásának fejlesztése mellett, a sokoldalú, nyitott, friss levegővel átjárt iskola működtetése.

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. A tagozatos tanulók az emeltszintű oktatás, valamint az érettségire felkészítő választható foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak ismereteik elmélyítésére, a felvételi vizsgára való felkészítésre.

Sajátos, hagyományos tevékenységi formáink közé tartoznak a következők:

- az énekkar és zenekar,
- a Szalézi Gála,
- a szalézi animátorközösség működtetése,
- a szalézi ifjúsági programok,
- a diáksportkör,
- hittan projekt,
- az iskolai táborok,
- a Gimi-Galéria kiállítás-sorozata,
- tanfolyamok, korrepetálások,
- tanulási, nevelési célú kirándulások, múzeumlátogatások,
- Boldog Sándor István projekt,
- a tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások,

- projekt napok,

1.12.1 Az iskolai énekkar és zenekar

Az iskola kulturális és művészeti nevelésének speciális csoportja. Ez a művészeti csoport rendszeres tevékenységével sokrétű oktatási és nevelési célokat valósít meg.

Céljai:

* az iskolai és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek méltó megünneplése, azok színvonalának emelése,
* az ifjúság zenei műveltségének elmélyítése,
* lehetőséget biztosítani az aktív zenélésre,
* szereplési lehetőségek kihasználása (pl. ünnepi koncertek, koszorúzások).

Feladatai:

* kapcsolattartás más középfokú intézmények kórusaival,
* hátteret biztosítani a templomi és egyházi rendezvények támogatásához,
* lehetőség szerint a városi, városkörnyéki rendezvényeken, valamint céges eseményeken fellépés

1.12.2. A Szalézi Gála

Céljai:

* a tanulók önkifejezési képességének formálása,
* tehetséges diákjaink kibontakozási lehetőségeinek biztosítása,
* ismerkedés a színházak belső életével, munkájával,
* az iskolai események, megemlékezések számára műsor biztosítása,
* az iskola kulturális programkínálatának bővítése,
* a tanulók alapképességeinek fejlesztése,
* a versmondás elméleti ismereteinek tudatosítása,
* a diákszínpadi játékstílusok megismerése.

Feladatai:

* fellépések vállalása az iskola és más intézmények kulturális rendezvényein,
* részvétel városi ünnepi műsorok programjában.

1.12.3. Szalézi animátorközösség

A Szalézi Társaság egyik kiemelt feladata a hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek támogatása, segítése, számukra olyan programok megszervezése és lebonyolítása, amely egyszerre segíti az egyéni fejlődésüket, a társadalomba való beilleszkedésüket és a közösséghez való tartozás érzésének kialakítását. Ebben nagy szerepet kap a Szalézi Ifjúsági Mozgalom, valamint a fiatalokból álló animátori közösség. A tagjai azok lehetnek, akik fogékonyak mások segítésére, elhivatottak és hajlandók a szabadidejüket is feláldozni ezekre a feladatokra. Az intézményünk azt a feladatot vállalta, hogy megkeresi és neveli ezeket a fiatalokat, és a renddel együttműködve készíti fel őket arra, hogy előbb kisanimátorok, majd valódi animátorok lehessenek.

Célkitűzései:

* a feladatok elvégzésére elhivatottságot érző fiatalok felkutatása,

* az iskolai és az iskolán kívüli szalézi rendezvények megszervezésében és lebonyolításában való részvétel,
* folyamatos képzés,
* animátor találkozókon való részvétel.

Feladatai:

* az iskolai közösségi programok segítése,
* az animátori feladatok ellátására alkalmas diákok felkutatása,
* a barcikai szalézi táborokszervezésének és lebonyolításának a segítése,
* részvétel az animátori képzéseken,
* részvétel az animátor találkozókon,
* a plébániai és a szalézi rendezvények látogatása, aktív támogatása.

1.12.3 Diáksportkör, táborok

Célkitűzései:

* az egészséges életmódra nevelés,
* sportolási lehetőséget biztosítani a mozogni vágyó diákoknak,
* szervezett, egészséges programot biztosítani a téli és nyári szünidőre,
* diákolimpiákon való állandó részvétel,
* felvételiző diákok felkészítése,
* minél több diákot bevonni a sportmozgalmakba.

Feladatai:

* eredményes szereplés a különböző versenyeken,
* téli sítáborok, nyári vízi- és egyéb táborok szervezése,
* nyári közös nyaralási lehetőség biztosítása,
* kiemelkedő sportolók menedzselése,
* az iskola feltételrendszerének, eszközállományának javítása,
* kapcsolattartás a város többi intézményével.

1.12.4 A Gimi-Galéria

Iskolánkban *1995-ben kezdődött meg a Gimi-Galéria rendszeres működtetése*, amelynek során havi-kéthavi gyakorisággal különböző jellegű kiállítások megrendezésére kerül sor. Az utóbbi három évben évi 7-7 kiállítással városi szintű rendezvénnyé emeltük a Gimi-Galéria rendezvénysorozatát. A kiállításokat hivatásos vagy amatőr művészek, időnként az iskola tanulói vagy dolgozóinak alkotásaiból rendezzük.

Célja:

- a diákok esztétikai érzékének formálása a művészeti alkotásokkal,
- a művészeti alkotások iránti igény kialakítása,
- bemutatkozási lehetőség biztosítása hivatásos, amatőr művészek és diákjaink számára,
- az értékóvó magatartás kialakítása,
- az intézmény rangjának emelése,

- az iskola belső tereinek célszerű kihasználása.

Feladatai:

- havi-kéthavi gyakorisággal kiállítás rendezése az épület zsibongójában vagy folyosóin,
- változatos műfajok bemutatkozási lehetőségének biztosítása,
- a kiállítások rendezésével járó feladatokkal tanítványaink formálása.

1.12.5 A mindennapi tanulást kiegészítő képzési formák, korrepetálások

Az iskola szolgáltatásait igénybe vevő diákok és szüleik igénylik a mindennapi iskolai elfoglaltságot kiegészítő, a többlet-ismereteket vagy képzettséget nyújtó, időnként hiányokat pótló tevékenységi formákat. Amennyiben ezek megszervezésére, lebonyolítására az intézmény nem vállalkozik, úgy a diák és a szülő ezt a szolgáltatást az iskola falain kívül keresi meg és veszi igénybe – általában sokkal drágábban és lényegesen kevésbé igazodva az iskola követelmény-rendszeréhez. Célszerű ezért ezeket a kiegészítő képzési formákat az iskola falain belül nyújtani, természetesen a mindennapi oktatástól szervesen elválasztva, ahhoz kapcsolódóan, de tőle független formában.

Célkitűzések:

- diákjaink számára tanórán kívüli sokoldalú képzési lehetőséget biztosítani,
- érdeklődő tanulóink számára szakképesítés biztosítása (animátor képzés),
- a tanfolyamok bevételével az iskola fejlesztése,
- a pedagógusoknak intézményen belül biztosítani a többletmunka lehetőségét.

Feladatok:

- felvételi előkészítő tanfolyamok szervezése az érdeklődőknek,
- előkészítő foglalkozások indítása a leendő gimnazisták számára,
- nyelvvizsga-előkészítő foglalkozások szervezése,

1.12.6 A tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások

Céljai: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a tanítási órák keretében meg nem valósítható foglalkozások a tanítási órák és az iskolai nevelés szerves kiegészítése, a nélkülözhetetlen nevelési elemek biztosítása.

Feladatai:

- környezeti nevelést célzó gyakorlati jellegű foglalkozások,
- sportrendezvények nevelő jellegű lebonyolítása,
- projektoktatási programok a pedagógiai program előírásainak megvalósítására,
- állampolgári ismeretek elsajátítását és gyakoroltatását célzó tevékenység.

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a *továbbiakban is lehetőséget biztosítunk*, de *a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak,* mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. A tanulmányi kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1. Órakeret

Az iskola tagozatos és emelt szintű osztályaiba (öt évfolyamos nyelvi osztály, a hatévfolyamos osztályos és a nyolcévfolyamos osztályok, valamint a történelem, matematika specifikációs osztályok) felvett tanulók számára az emelt szintű követelmények teljesítéséhez szükséges többletórákat táblázataink tartalmazzák. **Az emelt óraszámú osztályokba fölvett diákok és szüleik figyelmét írásban felhívjuk, hogy a követelmények teljesítése csak a kerettantervi óraszámok felett meghatározott óraszámok teljesítésével lehetséges**.

Ezeket az óraszámokat a NAT 2020 szabadon tervezhető órakeretének terhére írjuk elő.
A NAT 2020 a 11-12. évfolyamra a szabadon tervezhető órakeretet 4-4 órára emelte, ezért a C osztályon kívül minden diákunk számára KÖTELEZŐ ezen évfolyamokon legalább egy fakultáció választása (heti 2 illetve 4 óra). A 11-12. évfolyamos fakultációs képzés során a kerettantervekben meghatározott tananyagot kiegészítjük az emelt szintű érettségi követelményrendszerében meghatározott tananyaggal.
E két választható óra mellett *a 11-12. évfolyamokon további szabadon választható órák felvétele lehetséges.* A kötelezően választható tantárgyak között a 11-12. évfolyamon meghirdetjük az angol nyelvet és a digitális kultúrát is. A fakultációs órák tananyagát pedagógiai programunk mellékleteként csatoljuk. A 2018/19-es tanévtől – a Wanhua BorsodChem-mel kezdeményezett szakmai együttműködés révén – közösen indítunk *egy heti háromórás kémia fakultációt (2 fakultációs óra + 1 szakkör)*, amelynek célja az emelt szintű érettségire való felkészítés, a korszerű gyakorlati laborismeretek elsajátítása, és a kémia szakirányban történő középfokú és felsőfokú továbbtanulásra történő előkészítés.

Az alábbi óratervek a kerettantervi óraterv alapján készültek. A minimális óraszámokat tartalmazó kerettanterveket megemelt óraszámmal tanítjuk az 1. idegen nyelvből, matematikából, informatikából, történelemből és a tanulók által valamely tantárgyhoz kapcsolódó 11-12. osztályos fakultációs tantárgyakból, a minimális kerettantervi óraszámhoz képest biztosított többlet óraszámot

alkalmazunk óratervi táblázatainkban. Minden 11-12. évfolyamos diákunk számára kötelezővé tesszük egy heti 2 órás választható tantárgy (kötelezően választott fakultációs tantárgy) választását.

A 8 évfolyamos osztályok óraszámtáblázata																		
Heti óraszám/évfolyam	**5.**		**6.**		**7.**		**8.**		**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv és irodalom	4		4		3		3		3		4		4	**1**	4	**1**
Matematika	4		4		3	**1**	3	**1**	3	**1**	3	**1**	3	**1**	3	**1**
Történelem	2		2		2		2		2		2		3	**1**	3	**1**
Állampolgári ismeretek							1								1	
Hon-,és népismeret	1															
Etika / Hittan	1	1	1	1		**2**		**2**		**2**		**2**		**2**		**2**
Természettudomány	2	1	2										2			
Kémia					1		2		1		2					
Fizika					1		2		2		3					
Biológia					2		1		3		2					
Földrajz					2		1		2		1					
Első élő idegen nyelv	3		3		3	**1**	3	**1**	3	**1**	3	**1**	4	**1**	4	**2**
Második idegen nyelv									3		3		3		3	
Művészetek													1			
Ének-zene	2		1		1		1		1		1					
Vizuális kultúra	1		1		1		1		1		1					
Dráma és színház							1									
Technika és tervezés	1		1		1											
Mozgóképkultúra és médiaismeret															1	
Digitális kultúra	1		1		1		1		2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1		1		1		1	
Kötött célú órakeret													4		4	
Szabadon tervezhető órakeret						**4**		**4**		**4**		**4**		**6**		**7**
Kötelező alapóraszám	**27**		**26**		**28**		**28**		**32**		**32**		**30**		**29**	
Összes tervezett óraszám	**30**		**27**		**27,0**	**4**	**28**	**4**	**32**	**4**	**32**	**4**	**32**	**6**	**29**	**7**
Maximális órakeret	**28**		**28**		**30**		**30**		**34**		**34**		**34**		**34**	

A hét évfolyamos nyelvi előkészítős osztályok óraszámtáblázata (2023/24. tanévtől kifutó rendszerben)

Heti óraszám/évfolyam	**NYEK**		**7.**		**8.**		**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv és irodalom	2		3		3		3		4		4	*1*	4	*1*
Matematika	3		3	*1*	3	*1*	3	*1*	3	*1*	3	*1*	3	*1*
Történelem			2		2		2		2		3	*1*	3	*1*
Állampolgári ismeretek					1								1	
Természettudomány			0		0		0		0		2			
Kémia			1		2		1		2					
Fizika			1		2		2		3					
Biológia			2		1		3		2					
Földrajz			2		1		2		1					
Első élő idegen nyelv	18		4	*1*	4	*1*	4	*1*	4	*1*	4	*1*	4	*2*
Második idegen nyelv							3		3		3		3	
Művészetek											1			
Ének-zene			1		1		1		1					
Vizuális kultúra			1		1		1		1					
Dráma és színház					1									
Technika és tervezés			1											
Mozgóképkultúra és médiaismeret													1	
Digitális kultúra	3		1		1		2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1		1		1	
Kötött célú órakeret											4		4	
Szabadon tervezhető órakeret		0		*2*		*2*		*2*		*2*		*4*		*5*
Kötelező alapóraszám	**32**		**28**		**28**		**32**		**32**		**30**		**29**	
Hittan egyházi intézményben	**2**		**2**		**2**		**2**		**2**		**2**		**2**	
Összes tervezett óraszám	**32**	**0**	**30**	***2***	**29**	***2***	**33**	***2***	**33**	***2***	**30**	***4***	**29**	***5***
Maximális órakeret	**34**		**30**		**30**		**34**		**34**		**34**		**34**	

A hat évfolyamos osztályok óraszámtáblázata

Heti óraszám/évfolyam	**7.**		**8.**		**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv és irodalom	3		3		3		4		4	**1**	4	**1**
Matematika	3	**1**	3	**1**	3	**1**	3	**1**	3	**1**	3	**1**
Történelem	2		2		2		2		3	**1**	3	**1**
Állampolgári ismeretek			1								1	
Természettudomány									2			
Kémia	1		2		1		2					
Fizika	1		2		2		3					
Biológia	2		1		3		2					
Földrajz	2		1		2		1					
Első élő idegen nyelv	3	**1**	3	**1**	3	**1**	3	**1**	4	**1**	4	**2**
Második idegen nyelv					3		3		3		3	
Művészetek									1			
Ének-zene	1		1		1		1					
Vizuális kultúra	1		1		1		1					
Dráma és színház			1									
Technika és tervezés	1											
Mozgóképkultúra és médiaismeret											1	
Digitális kultúra	1		1		2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1		1	
Kötött célú órakeret									4		4	
Szabadon tervezhető órakeret		**2**		**2**		**2**		**2**		**4**		**5**
Kötelező alapóraszám	**28**		**28**		**32**		**32**		**30**		**29**	
Hittan egyházi intézményben	**2**		**2**		**2**		**2**		**2**		**2**	
Összes tervezett óraszám	**29,0**	**2**	**30**	**2**	**34**	**2**	**34**	**2**	**32**	**4**	**31**	**5**
Maximális órakeret	**30**		**30**		**34**		**34**		**34**		**34**	

Az öt évfolyamos nyelvi előkészítős osztályok óraszámtáblázata

Heti óraszám/évfolyam	**NYEK**		**9.**		**10.**		**11.**		12	
Magyar nyelv és irodalom	2		3		4		4	1	4	*1*
Matematika	3		3	1	3	1	3	1	3	*1*
Történelem			2		2		3	1	3	*1*
Állampolgári ismeretek									1	
Természettudomány							2			
Kémia			1		2					
Fizika			2		3					
Biológia			3		2					
Földrajz			2		1					
Első élő idegen nyelv	18		4	1	4	1	4	1	4	*2*
Második idegen nyelv			3		3		3		3	
Művészetek							1			
Ének-zene			1		1					
Vizuális kultúra			1		1					
Dráma és színház										
Technika és tervezés										
Mozgóképkultúra és médiaismeret									1	
Digitális kultúra	3		2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1		1	
Kötött célú órakeret							4		4	
Szabadon tervezhető órakeret		0		2		*2*		4		*5*
Kötelező alapóraszám	**32**		**32**		**32**		**30**		**29**	
Hittan egyházi intézményben	**2**		**2**		**2**		**2**		**2**	
Összes tervezett óraszám	**34**	**0**	**35**	***2***	**35**	***2***	**32**	***4***	**31**	***5***
Maximális órakeret	**34**		**34**		**34**		**34**		**34**	

A négy évfolyamos általános osztályok óraszámtáblázata

Heti óraszám/évfolyam	**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4	1	4	1
Matematika	3	*1*	3	*1*	3	1	3	1
Történelem	**2**		**2**		**3**	**1**	**3**	**1**
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3	*1*	3	*1*	4	1	4	2
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és színház								
Technika és tervezés								
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
fakultáció								
Kötött célú órakeret					4		4	
Szabadon tervezhető órakeret		*2*		*2*		4		5
Kötelező alapóraszám	**32**		**32**		**30**		**29**	
Hittan egyházi intézményben	**2**		**2**		**2**		**2**	
Összes tervezett óraszám	**34**	***2***	**34**	***2***	**32**	**4**	**31**	**5**
Maximális órakeret	**34**		**34**		**34**		**34**	

A négy évfolyamos történelem specifikációs osztályok óraszámtáblázata

Heti óraszám/évfolyam	**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4	1	4	1
Matematika	3	*1*	3	*1*	3	1	3	1
Történelem	**4**		**4**		**5**	**1**	**5**	**1**
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3	*1*	3	*1*	4	1	4	2
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és színház								
Technika és tervezés								
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Kötött célú órakeret					4		4	
Szabadon tervezhető órakeret		*2*		*2*		4		5
Kötelező alapóraszám	**32**		**32**		**30**		**29**	
Hittan egyházi intézményben	**2**		**2**		**2**		**2**	
Összes tervezett óraszám	**36**	***2***	**36**	***2***	**34**	**4**	**33**	**5**
Maximális órakeret	**34**		**34**		**34**		**34**	

A négy évfolyamos angol specifikációs osztályok óraszámtáblázata

Heti óraszám/évfolyam	**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4	1	4	1
Matematika	3	*1*	3	*1*	3	1	3	1
Történelem	**2**		**2**		**3**	**1**	**3**	**1**
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	5	*1*	5	*1*	6	1	6	2
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és színház								
Technika és tervezés								
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
fakultáció								
Kötött célú órakeret					4		4	
Szabadon tervezhető órakeret		*2*		*2*		4		5
Kötelező alapóraszám	**32**		**32**		**30**		**29**	
Hittan egyházi intézményben	**2**		**2**		**2**		**2**	
Összes tervezett óraszám	**36**	***2***	**36**	***2***	**36**	**4**	**33**	**5**
Maximális órakeret	**34**		**34**		**34**		**34**	

A négy évfolyamos matematika specifikációs osztályok óraszámtáblázata

Heti óraszám/évfolyam	**9.**		**10.**		**11.**		**12.**	
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4	1	4	1
Matematika	**5**	***1***	**5**	***1***	**5**	**1**	**5**	**1**
Történelem	2		2		3	1	3	1
Állampolgári ismeretek							1	
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első élő idegen nyelv	3	*1*	3	*1*	4	1	4	2
Második idegen nyelv	3		3		3		3	
Művészetek					1			
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és színház								
Technika és tervezés								
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Kötött célú órakeret					4		4	
Szabadon tervezhető órakeret		*2*		*2*		4		5
Kötelező alapóraszám	**32**		**32**		**30**		**29**	
Hittan egyházi intézményben	**2**		**2**		**2**		**2**	
Összes tervezett óraszám	**36**	***2***	**36**	***2***	**34**	**4**	**33**	**5**
Maximális órakeret	**34**		**34**		**34**		**34**	

A részletes helyi tanterv e dokumentum mellékletében található.

2.3 Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. *Csak olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért*. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe.

- ***Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk*.**
- Olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- Az ingyenes (normatív) tankönyvellátást az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.
- A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.
- Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

2.4.1 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása

Az ötödik és hatodik évfolyamon a nevelés-oktatás alapvető feladata elsősorban a tanulási potenciál, az alapvető kompetenciák fejlesztése. A magasabb évfolyamokon a gimnázium által előírt magasabb szintű követelmények elsajátításához szükséges képességek, készségek megalapozása. A pályaválasztás előkészítése. Ennek érdekében:

- a mozgásigény kielégítésére nagy hangsúlyt fektetünk,
- a motorikus (ideértve a finommotorikus) mozgások tökéletesítésre törekszünk,
- a ritmusérzék és a hallás fejlesztését célozzuk,
- a két év során a hosszabb ideig tartó koncentrációkészséget igyekszünk kialakítani,
- az ismeretszerzés különböző formáit megmutatjuk, és gyakoroltatjuk,
- az egyszerűbb problémamegoldásokat fokozatosan egyre összetettebbé tesszük,
- megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- segítünk az egészséges életvitel kialakításában,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- megismertetjük diákjainkkal az eredményes nyelvtanulás, a nyelvi kommunikáció alapvető módszereit, a tanulási stratégiákat,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

2.4.2 A 7/Ny és a 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása

A gimnázium hetedik nyelvi előkészítő, hetedik és nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a nyelvi előkészítő évfolyamon megismertetjük diákjainkkal az eredményes nyelvtanulás, a nyelvi kommunikáció alapvető módszereit, a tanulási stratégiákat,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

2.4.3 A gimnázium 9-12. évfolyamának helyi feladatai

A gimnázium 9-12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg, amelynek során:

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztéséve, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan bővítjük, kiteljesítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

2.5 A mindennapos testnevelés szervezése

Heti öt testnevelés órát tartunk minden évfolyamon. Mivel a Don Bosco Sportközpontban is tartunk órákat, így az egyes osztályoknak – lehetőség szerint – oda dupla testnevelés órát szervezünk, hogy

teljes értékű testnevelés óra lehessen. Az átvonulás és a visszavonulás a testnevelő tanár felügyeletével, egyszerre történik.

2.6 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgy iskolánkban a 2. idegen nyelv, amelynek tanulása minden diákunk számára a 9. évfolyamtól. A tanulók az iskola által a felvételi tájékoztatóban szereplő idegen nyelvek közül választhatnak.

Választható tantárgyként szerepel iskolánkban az emelt szintű specifikációs vagy tagozatos formában tanult tárgyak köre: a nyelvi előkészítő osztályokban az angol nyelv, a 9. évfolyamos specifikációs osztályokban a matematika vagy történelem. A nyelvi osztályban a tantárgy választása a jelentkezéssel történik, a specifikációs osztályokban a választott specifikáció beiratkozáskor történő megjelölésével.

A választható fakultációs tantárgyak (11-12. évfolyam) esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.7 A közép- és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Iskolánkban minden diák számára – a C osztályban valamelyik tagozatra járó diák kivételével - kötelezően választandó az utolsó két évfolyamon legalább egy heti kétórás érettségire felkészítő foglalkozás, amelynek feladata a közép vagy emelt szintű érettségire történő felkészülés segítése. A 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 6.§ (4). bekezdése előírja, hogy „a felkészítésre a helyi tantervében középszintű érettségi vizsgára történő felkészítés esetén legalább százharmincnyolc órát, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés esetén pedig legalább kettőszázhetvenhat órát kell biztosítania." Ez alapján a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium a következő módon készít fel érettségi vizsgákra:

Emelt szintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

- magyar nyelv és irodalom fakultációs tanterve
- történelem emelt szintű fakultációs tanterve, történelem specifikációs tanterve
- matematika fakultációs, matematika specifikációs tanterve,
- angol nyelv négy évfolyamos 1. nyelvi, öt évfolyamos, hat és hét évfolyamos tanterve
- fizika, kémia, biológia emelt szintű fakultációs tanterve.

Középszintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

Minden egyéb, a helyi tantervekben legalább két évig összesen legalább 138 órában[1] kötelezően tanított tantárgy, azaz a

- magyar nyelv és irodalom, történelem,

[1] Ld. a 100/1997. (VI.13.) Kor.rendelet 6.§ (4) bekezdésében írottakat.

- idegen nyelvek,
- matematika, fizika,
- biológia, földrajz fakultáció,
- kémia,
- hittan,
- digitális kultúra. és testnevelés tantárgyaknak

(az emelt szinten felkészítő kurzusokon felüli) tantervei.

Az ének-zene, rajz és vizuális kultúra, tantárgyak tanterve csak abban az esetben készít föl a középszintű érettségi vizsgára, ha a diák a választható tantárgyak tanulásakor legalább összesen 138 órára egészíti ki a tantárgy óraszámát. **Nem készítik föl a tanulót az érettségi vizsgára a szabadon választható óraszám nélkül:** a földrajz, a kémia, az ének-zene, rajz és vizuális kultúra és a művészetek, dráma és tánc, technika és életvitel tantárgyak.

A tantestület támogatja, hogy a diákok előrehozott érettségit tegyenek minden olyan tantárgyból, amelyre a hatályos jogszabályok alapján lehetőségük van a következő feltételekkel:

- a jelentkezés előtt kikérik szaktanáruk véleményét,
- a fakultáció leadásának szabályai érvényesek rájuk, így azt csak előzetes írásbeli kérelem alapján, és csakis a 11. évfolyam végén, június 5-ig tehetik meg.
- amennyiben a tanuló idegennyelvből előrehozott érettségit tesz – aminek az előfeltételeként osztályozó vizsgát tesz, és ezzel minden további évfolyamra zárójegyet szerez –, továbbra is köteles a helyi tantervben az osztályának meghatározott összes nyelvórán részt venni, és aktívan közreműködni.
- az idegennyelvi órák látogatása alól csak abban az esetben kaphat felmentést, ha a továbbtanulása miatt más tantárgy szakóráit szeretné látogatni, erre írásbeli kérelmet nyújt be az igazgatónak, aki az érintett szaktanárokkal és osztályfőnökkel közösen hoz döntést az engedély megadásáról.

2.7.1 Fejlesztési feladatok és követelmények az emelt szintű oktatásban

Iskolánkban először a 11. évfolyamon van lehetőség a fakultáció választására. A fakultációs oktatás során szervezésekor tudatosan készítjük fel diákjainkat a pályaorientációs tevékenységgel erre a választásra, hogy a legoptimálisabb fakultáció vagy fakultációk választására kerülhessen sor a sikeres emelt szintű érettségi letétele és a sikeres továbbtanulás érdekében. A 9-10. évfolyamon végzett pályaorientációs tevékenység eredményeként, a 10. évfolyam végén a diákok a szülők bevonásával, az általuk aláírt nyilatkozattal, a szaktanárral konzultálva döntenek az emelt szintű fakultációk választása mellett. *A tagozatos oktatás figyelembevételével egy vagy két fakultációt ajánlunk a diákoknak, hiszen a felsőoktatásba való bejutáshoz egyre inkább szükséges az emelt szintű érettségi, s nem csak egy tárgyból*. A jó képességű és jó eredményt elért tanulóknak lehetővé tesszük, hogy három fakultációt is válasszanak (a harmadik tárgy valamelyik nyelvet jelentheti a sikeres emelt érettségi és az annak letételélt követő nyelvvizsga megszerzése céljából). Legalább egy fakultáció választása kötelező azoknak a diákoknak, akik még nem tudják a továbbtanulásuk irányát, de egy-egy tárgyból jól teljesítenek, iránta érdeklődést mutatnak, a későbbiekben ez segíthet a továbbtanulás irányának meghatározásában. Az emelt szintű többletórák tananyagának meghatározásakor a Nemzeti

alaptanterv és a részletes érettségi követelményekben meghatározott követelményeket vettük figyelembe.

Célul tűzzük ki, hogy az emelt szintű érettségire történő jelentkezés esetében a jelentkező tanuló az emelt szintű eredményével meg tudja szerezni az emelt szintű érettségiért járó többletpontokat, tehát legalább a közepes emelt szintű eredményt elérje. A felkészítés során azonban arra törekszünk, hogy diákjainkból a lehető legjobbat kihozva, ne csak a plusz pontokat, de a lehető legmagasabb százalékos eredményt célozzák meg a felsőoktatásba való bejutás zálogaként. Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanulói kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek. Mivel a kívánt továbbtanulási cél elérése érdekében diákjaink több tárgyból is jelentkezhetnek emelt szintű oktatásra, minden esetben különös figyelmet fordítunk arra, hogy minden tantárgyból fejlődjék a tanulók feladat-megértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége, aminek majd a felsőoktatásban is hasznát veszi.

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az emelt szintű oktatásban minden tantárgyból fejlődjék a tanulók feladat-megértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége.

2.8 A középszintű érettségi vizsga témakörei

Irodalom

1. témakör: Életművek a magyar irodalomból.

Kötelező szerzők:

Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, Herczeg Ferenc, Jókai Mór, József Attila, Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály

2. témakör: Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig.

Választható szerzők:

Janus Pannonius, Balassi Bálint , Zrínyi Miklós, Mikes Kelemen, Csokonai Vitéz Mihály,

A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése, A reformáció világi irodalma, A barokk irodalma, Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája

3. témakör: Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából.

Választható szerzők:

Berzsenyi Dániel, Gárdonyi Géza, Illyés Gyula, Juhász Gyula Karinthy Frigyes, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Móricz Zsigmond, Nagy László, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Tóth Árpád, Weöres Sándor

4. témakör: Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból

Áprily Lajos, Dsida Jenő, Gion Nándor, Kányádi Sándor, Kovács Vilmos, Reményik Sándor, Sütő András, Tamási Áron, Wass Albert

5. témakör: Művek a kortárs magyar irodalomból

Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.

6. témakör: Művek a világirodalomból

Választható korok és művek a világirodalomból a líra és epika tárgyköréből

7. témakör: Színház és dráma

Szophoklész egy műve, Shakespeare egy műve, Molière egy műve, Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája, Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov, Örkény István egy drámája, Egy 20. századi magyar dráma

8. témakör: Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció (pl. irodalom filmen, rajzfilmen, rádióban, televízióban, digitális közlésben). A gyermek- és ifjúsági irodalom. - Egy-két tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása (pl. útirajz, detektívregény, kalandregény, képregény, tudományos fantasztikus irodalom, humoros irodalom, dalszöveg, sanzon, vicc, reklámvers, sms-vers). - Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában

VAGY A tájhoz, a régióhoz, a településhez kötődő szerzők; tájak, régiók, társadalmi problémák irodalmi alkotásokban való megjelenítése.

Nyelvtan

1. témakör: Kommunikáció

Magyar nyelvtan

Kommunikáció	A nyelv mint kommunikáció. Pragmatika. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A kommunikáció működése. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció
A magyar nyelv története	A nyelv mint történeti képződmény. A magyar nyelv rokonsága. Nyelvtörténeti korszakok. A magyar nyelv szókészletének alakulása.
Ember és nyelvhasználat	Ember és nyelv. A jel, a jelrendszer. Általános nyelvészet. Nyelvváltozatok. Nyelv és társadalom. Nyelv és politika, nyelvművelés.
A nyelvi szintek	Hangtan. Alaktan és szótan. A mondat szintagmatikus szerkezete. Mondattan

A szöveg	A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szóban és írásban. A szöveg szerkezete és jelentése. Szövegértelmezés. Az intertextualitás. A szövegtípusok.
A retorika alapjai	A nyilvános beszéd. Érvelés, megvitatás, vita.
Stílus és jelentés	Szóhasználat és stílus. A szójelentés. Stíluseszközök. Stílusréteg, stílusváltozat.
Digitális kommunikáció	A digitális kommunikáció ismérvei. A digitális kommunikáció társadalmi aspektusai. Digitális szövegtípusok. Digitális szemléltetés. Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában.

Történelem

1. Az ókor és kultúrája	Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században. Julius Caesar egyeduralmi kísérlete. A görög-római hitvilág. Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei. A zsidó vallás fő jellemzői. A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.
2. A középkor	A hűbériség és a jobbágyság jellemzői. Az uradalom és a mezőgazdasági technika. A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői. Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok. A középkori város és a céhes ipar. Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai. A román és gótikus építészet; a reneszánsz kultúra.
3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora	A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás. Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején. A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején. Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)	A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői. A lutheri és kálvini reformáció. A katolikus megújulás. A barokk stílus jellemzői. Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában. A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.
5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)	A mohácsi vész és az ország három részre szakadása. A várháborúk (1541-1568). Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete. A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai. A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei. Demográfiai és etnikai változások a 18. században. Mária Terézia és II. József reformjai.

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)	Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései. A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői. A szövetségi rendszerek kialakulása. Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripar kezdetei.
7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)	A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja. A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények. A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei. A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése. Gazdasági változások a dualizmus korában. A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai. Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban. Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.
8. A világháborúk kora (1914-1945)	Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege). Az első világháborút lezáró békerendszer. A náci Németország legfőbb jellemzői. A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban. A világháború előzményei, kitörése és jellemzői. A holokauszt.
9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)	A trianoni békediktátum és következményei. Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései. A magyar külpolitika a két világháború között. A politikai rendszer főbb jellemzői. Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések. Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években. Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon. Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban. Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel. A holokauszt Magyarországon.
10. A jelenkor (1945-től napjainkig)	A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői. Az ENSZ létrejötte, működése. A kétpólusú világrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése. Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése. A globális világgazdaság ellentmondásai.
11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig	Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban. Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás. A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok. A rendszerváltozás főbb eseményei.

	A piacgazdaságra való áttérés és következményei. A határon túli magyarság 1945-től.
12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek	A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban. A szociális ellátórendszer fő elemei. Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok, kötelességek. A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény). A választási rendszer fő elemei. A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek). A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek, a munkaviszony megszűnése.

Élő idegen nyelv

	Középszint (B1)
1. Személyes vonatkozások, család	A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai Családi élet, családi kapcsolatok A családi élet mindennapjai, otthoni teendők Személyes tervek
2. Ember és társadalom	A másik ember külső és belső jellemzése Baráti kör A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel Női és férfi szerepek Ünnepek, családi ünnepek Öltözködés, divat Vásárlás, szolgáltatások, posta Hasonlóságok és különbségek Az emberek között
3. Környezetünk	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, lakás, a ház bemutatása) A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek A városi és vidéki élet összehasonlítása Növények és állatok a környezetünkben Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?

	Időjárás
4. Iskola	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl.: szakmai képzés, tagozat) Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok
5. A munka világa	Diákmunka, nyári munka-vállalás Pályaválasztás, tovább-tanulás vagy munkába állás
6. Életmód	Napirend, időbeosztás Az egészséges életmód (a helyes és helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) Étkezési szokások a családban Ételek, kedvenc ételek Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyors-éttermekben Gyakori betegségek, sérülések, baleset Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet Kulturális események
8. Utazás, turizmus	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömeg-közlekedés Nyaralás itthon, illetve külföldön Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány, technika	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés	A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, emberiségre
	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben	
10. Gazdaság	Családi gazdálkodás	Üzleti világ, fogyasztás, reklámok
	A pénz szerepe a minden-napokban	Pénzkezelés a célnyelvi országokban
	Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)	

Matematika:

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	**Halmazok** (halmazműveletek, számosság, részhalmazok) **Matematikai logika** (fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában) **Kombinatorika** **Gráfok**
2. Számelmélet, algebra	**Alapműveletek** **A természetes számok halmaza számelméleti ismeretek** (oszthatóság, számrendszerek) **Racionális és Irracionális számok** **Valós számok** **Hatvány, gyök, logaritmus** **Betűkifejezések** (Nevezetes azonosságok) **Arányosság** (Százalékszámítás) **Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek** **Középértékek, egyenlőtlenségek**
3. Függvények, az analízis elemei	**A függvény** **Egyváltozós valós függvények** (A függvények grafikonja, függvénytranszformációk, a függvények jellemzése) **Sorozatok** (számtani és mértani sorozatok, kamatos kamat, járadékszámítás)
4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria	**Elemi geometria** (térelemek, a távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok) **Geometriai transzformációk** (Egybevágósági transzformációk, hasonlósági transzformációk) **Síkbeli és térbeli alakzatok** (Háromszögek, négyszögek, sokszögek, kör, térbeli alakzatok) **Vektorok síkban és térben** **Trigonometria** **Koordináta-geometria** (pontok, vektorok, egyenes, kör) **Kerület, terület** **Felszín, térfogat**
5. Valószínűség-számítás, statisztika	**Leíró statisztika** (statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai, nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók **Valószínűség-számítás elemei**

Fizika:

1. Mozgás és egyensúly	**Egyszerű mozgások** (egyenesvonalú egyenletes mozgás, egyenesvonalú egyenletesen változó mozgás, függőleges hajítás) **Összetett mozgások** **Ismétlődő mozgások** (egyenletes körmozgás, mechanikai rezgések)

	Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája (Newton törvényei, erők, lendület, lendületváltozás) **Gépek** (Pontszerű és merev test egyensúlya, egyszerű gépek)
2. Energia, munka, hő	**Munka, energia** (Energiamegmaradás, teljesítmény, hatásfok, energiaforrások). **Melegítés és hűtés** (termikus kölcsönhatás, állapot egyenletet, állapot változások, hőtan főtételei, halmazállapotváltozások)
3.Víz, levegő, környezet	**Víz, levegő** (légnyomás, hidrosztatikai nyomás, Pascal-törvény) **Környezet** (a hőterjedés módjai, üvegházhatás, klímaváltozás)
4. Elektromosság	**Szikrák, villámok** (elektrosztatikai alapjelenségek, Coulomb törvény, elektromos mező jellemzése) **Elektromosság a környezetünkben** (elektromos áram, áramerősség, feszültség, Ohm- törvénye, egyenáram hatásai, munkája, teljesítménye, váltakozó áram és jellemzői) **Generátorok és motorok** (mágneses alapjelenségek, mágneses mező jellemzői, indukció és fajtái, Lenz- törvénye, transzformátor)
5. Hullámok, kommunikáció, fény	**A hullámok szerepe a kommunikációban** (mechanikai hullámok jellemzői, fajtái, hullámjelenségek és törvényei, hang és jellemzői, elektromágneses hullám fogalma, alkalmazása, jellemzői) **Képek és látás** (fény terjedési tulajdonságai, fényjelenségek, színképek, tükrök, lencsék képalkotásai, szem és látás)
6. Atomfizika, magfizika	**Az atomok és a fény** (foton, fotoeffektus, atom szerkezete, atommodellek, a fény részecsketermészete, az elektron hullámtermészete, elektronmikroszkróp) **Az atommag szerkezete** (atommag felépítése, tömegszám, rendszám, nukleáris kölcsönhatás, magerő, tömeghiány, radioaktív sugárzások típusai és tulajdonságai, bomlási törvény, aktivitás, bomlási sor, sugárvédelem, maghasadás, magfúzió, atomreaktorok, radioaktivitás orvosi, ipari alkalmazásai)
7. A Világegyetem megismerése	**A gravitációs mező** (általános tömegvonzás törvénye, Kepler törvényei, súly és súlytalanság, kozmikus sebességek) **Csillagászat** (űrkutatás, vizsgálati módszerek, Nap-rendszer felépítése, fényév, Nap, Hold, üstökös, meteorit, összetételük, csillagok, tejútrendszer, galaxisok)
8. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek	**A fizikatörténet jelentősebb személyei** (Arkhimédész, Kopernikusz, Kepler, Galilei, Newton, Watt, Ohm, Joule, Ampére, Faraday, Jedlik Ányos, Maxwell, Hertz, Eötvös Loránd, J. J. Thomson, Rutherford, Curie család, Planck, Bohr, Einstein, Kármán Tódor, Szilárd Leó, Teller Ede, Wigner Jenő, Gábor Dénes,) **Felfedezések, találmányok, elméletek** **A jelen kihívásai**

Kémia

1. Általános kémia
- 1.1 Atomszerkezet
- 1.2 Kémiai kötések
- 1.3 Molekulák, összetett ionok
- 1.4 Anyagi halmazok
- 1.4.1 Egykomponensű anyagi rendszerek
- 1.4.2 Többkomponensű rendszerek
- 1.5 Kémiai átalakulások
- 1.5.1 Termokémia
- 1.5.2 Reakciókinetika
- 1.5.3 Egyensúly
- 1.5.4 A kémiai reakciók típusai
- 1.5.4.1 Sav–bázis reakciók
- 1.5.4.2 Elektron- átmenettel járó reakciók
- 1.5.4.3 Egyéb, vizes oldatban végbemenő kémiai reakciók
- 1.5.4.4 Egyéb reakciók
- 1.5.5 Elektrokémia

2. Szervetlen kémia
- 2.1 Hidrogén
- 2.2 Nemesgázok
- 2.3 Halogénelemek és vegyületeik
- 2.4 Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
- 2.5 A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
- 2.6 A széncsoport elemei és vegyületeik
- 2.7 Fémek
- 2.7.1 Az s mező fémei
- 2.7.2 A p mező fémei
- 2.7.2.1 Alumínium
- 2.7.2.2 Ón és ólom
- 2.7.3 A d mező fémei
- 2.7.3.1 Vas csoport (Fe, Co, Ni)
- 2.7.3.2 Réz csoport (Cu, Ag, Au)
- 2.7.3.3 Cink
- 2.7.3.4 Higany
- 2.7.3.6 Egyéb átmeneti fém vegyületek

3. Szerves kémia
- 3.1 A szerves vegyületek általános jellemzése
- 3.2 Szénhidrogének
- 3.3 Halogéntartalmú szerves vegyületek
- 3.4 Oxigéntartalmú szerves vegyületek
- 3.5 Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
- 3.6 Szénhidrátok
- 3.7 Fehérjék
- 3.8 Nukleinsavak
- 3.9 Műanyagok
- 3.10 Energiagazdálkodás

4. Kémiai számítások
- 4.1 Az anyagmennyiség
- 4.2 Gázok
- 4.3 Oldatok, elegyek, keverékek

	4.4 Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel 4.5 Termokémia 4.6 Kémiai egyensúly 4.7 Kémhatás 4.8 Elektrokémia

Biológia:

1. Bevezetés a biológiába	A biológia tudománya Fizikai, kémiai alapismeretek
2. Egyed alatti szerveződési szint	Szervetlen és szerves alkotóelemek Az anyagcsere folyamatai Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
3. Az egyed szerveződési szintje	Nem sejtes rendszerek Sejtes rendszerek Többsejtű eukarióták Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
4. Az emberi szervezet	Homeosztázis, rendszerszemlélet Kültakaró A mozgás A táplálkozás A légzés Az anyagszállítás A kiválasztás A szabályozás Szaporodás és egyedfejlődés
5. Egyed feletti szerveződési szintek	Populáció Életközösségek (élőhelytípusok) Bioszféra Ökoszisztéma Környezet- és természetvédelem
6. **Öröklődés, változékonyság, evolúció**	Molekuláris genetika Mendeli genetika Evolúció A bioszféra evolúciója

Földrajz:

1. Térképi ismeretek	A térkép Tájékozódás a térképen és a térképpel Távérzékelés és térinformatika
2. Kozmikus környezetünk	A csillagászati ismeretek fejlődése A Világegyetem A Nap és kísérői A Föld és mozgásai Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében

3. A geoszférák földrajza	A kőzetburok: Földtörténet A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői A kőzetlemezek és- mozgásaik következményei A hegységképződés A kőzetburok építőkövei, ásványkincsek A Föld nagyszerkezeti egységei A földfelszín formálódása, a talaj A levegőburok: A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete A levegő felmelegedése, a levegő mozgása Felhő- és csapadékképződés Az időjárás és az éghajlat A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége A légszennyezés következményei A vízburok földrajza: A vízburok kialakulása és tagolódása A vízburok tulajdonágai és mozgásai A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk A tavak, a folyóvizek A felszín alatti vizek A víz és a jég felszínformáló munkája, a karsztosodás A vízburok, mint gazdasági erőforrás A geoszférák kölcsönhatásai
5. Társadalmi folyamatok a XXI. század elején	A népesség földrajzi jellemzői Demográfiai folyamatok A népesség területi eloszlása Településtípusok, urbanizáció
6. A világgazdaság jellemző folyamatai	A nemzetgazdaságok és a világgazdaság Integrációs folyamatok, a globalizáció A monetáris világ
7. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	A Kárpát-medence természet-és társadalom-földrajzi sajátosságai Magyarország természeti adottságai Magyarország társadalmi jellemzői A hazai gazdasági fejlődés jellemzői Hazánk nagytájainak eltérő természeti-, társadalmi- és gazdasági képe A magyarországi régiók földrajzi jellemzői Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme Magyarország környezeti állapota Az országhatárokon átívelő kapcsolatok
8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	Európa általános természetföldrajzi képe Európa általános társadalom-földrajzi képe Az Európai Unió A területi fejlettség különbségei Európában: Az Európai Unió magterületei • Egyesült Királyság

- Franciaország, Benelux Államok
- Németország

Fejlett gazdaságú országok Európa közepén:

- Ausztria
- Svájc

A gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái:

- Olaszország
- Spanyolország
- Görögország

Kelet- Közép- és Délkelet-Európa rendszerváltó országai:

- Lengyelország
- Csehország, Szlovákia
- Románia
- Délszláv államok
- Szlovénia, Horvátország, Szerbia

Kelet-Európa:

- Oroszország
- Ukrajna

9. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői

A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe
Ázsia földrajza: Ázsia általános földrajzi jellemzői
Ázsia országai:

- Kína
- Japán
- India
- Délkelet-Ázsia országai
- Délnyugat-Ázsia

Ausztrália és Óceánia földrajza
A sarkvidékek földrajza
Afrika földrajza: Afrika általános földrajzi jellemzői
Afrika regionális földrajza
Amerika földrajza: Amerika általános földrajzi jellemzői
Amerika országai regionális földrajza:

- Amerikai Egyesült Államok, Kanada
- Latin-Amerika
- Mexikó, Brazília
- „Banánköztársaságok”, adóparadicsomok.

10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
A demográfiai és urbanizációs válság
Élelmezési válság
A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
A környezet- és a természetvédelem feladatai

<u>Testnevelés:</u>

1. Elméleti ismeretek

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés

	3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
	4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
	5.Gimnasztikai ismeretek
	6. Atlétika
	7. Torna
	8. Zenés táncos mozgásformák
	9.Küzdősportok, önvédelem
	10. Úszás
	11. Testnevelés és sportjátékok
	12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek
2. Gyakorlati ismeretek	1. Gimnasztika
	2. Atlétika Futások
	Ugrások
	Dobások
	3. Torna
	Talajtorna
	Szekrényugrás
	Felemáskorlát
	Gerenda
	Ritmikus gimnasztika
	Gyűrű
	Nyújtó
	Korlát
	4. Küzdősportok, önvédelem
	5. Úszás
	6. Testnevelés és sportjátékok
	Kézilabda
	Kosárlabda
	Labdarúgás
	Röplabda

<u>Latin nyelv</u>:

1. Készségek

Olvasás	Klasszikus latin szöveg helyes felolvasása, kiejtési szabályok ismerete. (humanista vagy restituált) Verses szövegek megfelelő ritmusú felolvasása. (hexameter, disztichon)
Beszédkészség	Helyes kiejtés, ritmus és intonáció

Szövegértés, fordítás	Írásban: bevezetéssel, esetleg kommentárral könnyített eredeti latin szöveg kifogástalan lefordítása nyomtatott szótár segítségével. Szóban: egyszerűbb, ismert, eredeti latin szöveg segédeszköz nélküli, kifogástalan lefordítása és értelmezése a szöveg szókincsének pontos ismeretével.

B. Témakörök

1. Források

A vizsgázó nyelvi és tartalmi szempontból egyaránt ismeri az alábbi szerzők egyes eredeti műveinek részleteit:

- Marcus Tullius Cicero, Caius Iulius Caesar, Caius Valerius Catullus, Publius Vergilius Maro, Titus Livius, Quintus Horatius Flaccus, Publius Ovidius Naso, Cornelius Tacitus.

A tanuló alapvető ismeretekkel rendelkezik a fenti szerzők irodalmi tevékenységéről

2. Kulturális ismeretek

- A klasszikus antikvitáshoz kapcsolható földrajzi, történelmi, gazdasági és kultúrtörténeti ismeretek.
- Az ókori Pannónia emlékei és a latin nyelv jelentősége a magyar kultúrában
- Az antik kulturális értékek hatása korunkra és az egyetemes kultúrára

3. Nyelvtani ismeretek

- A leíró nyelvtan alaktanának szabályos és rendhagyó alakjai: öt declinatio, vocativus, locativus, melléknévfokozás, adverbium képzése, névmások, számnevek, négy coniugatio deponens igék, semideponens és rendhagyó igék
- Mondattan: mondatrészek és azok kapcsolatai, esettan leggyakoribb elemei, igemódok, igenevek és igeneves szerkezetek, consecutio temporum általános szabályrendszere, feltételes mellékmondat, célhatározói mellékmondat

4. Alapszókincs

A Latin nyelvkönyv I; II; III; IV alapszókincse

Digitális kultúra

1. Szövegszerkesztés	A szövegszerkesztő használata Szövegjavítási funkciók Szövegszerkesztési alapok Szövegjavítási funkciók Táblázatok és objektumok a szövegben
2. Számítógépes grafika és képszerkesztés	Grafika A rasztergrafika A vektorgrafika Képek feldolgozása

3. Bemutatókészítés	**Bemutatókészítés**
4. Táblázatkezelés	A táblázatkezelő használata. A táblázat szerkezet Adatok a táblázatokban Táblázatformázás Diagramok és egyéb objektumok
5. Adatbázis-kezelés	Az adatbázis-kezelés alapfogalmai Az adatbázis szerkezete és kialakítása Alapvető adatbázis-kezelő műveletek
6. Publikálás a világhálón	Webhely felépítése Webdokumentum tartalma Webdokumentum formázása
7. Algoritmizálás, adatmodellezés	Adatszerkezetek, adat be- és kivitel, Algoritmusleíró eszközök Elemi algoritmusok Rekurzió
8. A programozás eszközei	Programozási nyelv Programfejlesztés és környezet

<u>Vizuális kultúra</u>

1. Alkotás

Vizuális eszközök:

Vizuális nyelv alapelemei	
- Vonal, sík-és térforma, tónus, szín, tér	A vizuális nyelv elemeinek és *eszközeinek (pont, vonal, sík- és térforma, tónus, szín)* adott célnak megfelelő használata.
- Kompozíció	Adott célnak megfelelő kompozíció létrehozása.
- Kontraszt, harmónia	Kontrasztokkal történő kiemelés használata és értelmező ábrázolása. Színharmóniák, színkontrasztok használata. A vizuális nyelv eszközeinek használata különböző kontextusban.
Technikák	
- Rajzolás	Az adott technika adekvát használata. Jártasság a szabadkézi rajzban - ceruzával, tollal. Jártasság a műszaki jellegű rajzban - ceruzával, szerkesztőeszközökkel.
- Festés	Jártasság egyes festőtechnikákban - akvarellel vagy temperával.
- Kollázs	Jártasság a kollázs technikában.
- Nyomtatás	Jártasság egy kézi sokszorosító eljárásban *(pl. papírnyomat).*
- Makettezés, modellezés	Jártasság, modellezésben.

- Választott technika	Jártasság egy további szabadon választott technika alkalmazásában *(pl. mintázás, vegyes technikák, fotó, videó, számítógép, kézműves technikák).* Jártasság a sablonnal történő feliratkészítésben.

Tevékenységszintek:

Ábrázolás, látványértelmezés

Formaértelmezés

- Arány - Forma, alak, karakter	Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány főbb arányainak, formájának megfigyelése és helyes visszaadása.
- Szerkezet, felépítés, működés	Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány felismerhetőségét biztosító jegyek visszaadása. Egyszerű tárgyak formakapcsolatait bemutató rajz készítése *(pl. szabásrajz, szerkezeti vázlat).*

Térértelmezés

- Téri helyzetek	Téri helyzetek értelmezhető ábrázolása. Látvány alapján, az ábrázolás során a nézőpont következetes megtartása.
- Nézőpont	Optimális nézőpont kiválasztása után, a nézőpont megtartása ábrázolás közben.
- Térmélység	Beállítás alapján a térmélység megjelenítése fény-árnyék használattal.
- Térábrázolási konvenciók	A választott térábrázolási rendszer következetes alkalmazása szabadkézi rajzban. Látvány vagy ábra alapján a térábrázolási konvenciók (vetületi ábrázolás, axonometrikus ábrázolás, két iránypontos perspektivikus ábrázolás) következetes alkalmazása szabadkézi rajzban.

Színértelmezés

- Szín és fényviszonyok	Beállítás alapján szín és fényviszonyok helyes visszaadása.

Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás - Kompozíció - Érzelmek	Ornamentális és képi kompozíció létrehozása látvány, vagy elképzelés alapján. Érzelmek, lelkiállapotok vizuális kifejezése szabadon választott vizuális formában.
- Folyamat, mozgás, idő	Folyamat, történet bemutatása értelmezhető képsorozatokban *(pl. képregény).*
- Kép- és szöveg	Kép- és szövegszerkesztés hagyományos technikával. Adott képek, szövegrészek kommunikációs célnak megfelelő rendezése.(*pl. címoldal, borító)* Adott tartalomnak megfelelő betűtípus és kompozíció kiválasztása.
- Vizuális információ	Vizuális jelek, szimbólumok következetes használata.(*pl. magyarázó rajzokon)* Nem vizuális természetű információk értelmező képi megjelenítése *(pl. grafikonnal, diagrammal).* Színkódok következetes alkalmazása a magyarázó-közlő ábrázolásban. Egyszerű csomagolás tervezése adott funkcióra.

- Tárgyak és környezet	Egyszerű terek átalakításának, berendezésének megtervezése.

2. Befogadás

Vizuális eszközök:

A megjelenítés sajátosságai	
- Vizuális nyelvi elemek	A vizuális közlés, kifejezés legfontosabb eszközeinek *(pont, vonal, sík- és térforma, felület, tónus, szín, szerkezet/kompozíció, képi motívumok, kontrasztok, térábrázolási rendszerek, anyagok, technikák)* szerepének ismerete, használata az elemzés során.
- Térábrázolási módok	A legjellegzetesebb térábrázolási konvenciók felismerése és lényegének ismerete.
- Vizuális minőségek	Vizuális minőségek differenciált megkülönböztetése.
- Látványértelmezés	A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők ismerete és alkalmazása az elemzés során.
- Kontraszt, harmónia	Színharmóniák, színkontrasztok felismerése.
- Kontextus	A vizuális közlés, kifejezés jelentését meghatározó összefüggések - kontextus - felismerése és használata az értelmezés, elemzés során.
Technikák	A vizuális közlés, kifejezés legfontosabb technikáinak felismerése.

Tevékenységterületek:

Vizuális kommunikáció

- Folyamat, mozgás, idő	Álló és mozgóképek vizuális eszközeinek felismerése elemzés során.
- Vizuális információ	A köznapi és művészi vizuális közlésekben előforduló legfontosabb jelek, jelképek, motívumok értelmezése. A köznapi közlésekben előforduló vizuális információk értelmezése *(pl. műszaki rajz, folyamatábra).*
- Tömegkommunikáció	A tömegkommunikáció legfontosabb eszközeinek, formáinak ismerete és megkülönböztetése, értelmezése szempontok alapján.
- Fotó, mozgókép	Fotó elemzése. A fotó legfontosabb műtípusainak ismerete. A mozgóképi közlés eszközeinek ismerete, megkülönböztetése. Álló- és mozgóképi reklámanyag képi hatásának elemzése.

Tárgy- és környezetkultúra

- Forma és funkcióelemzés	A tárgyról leolvasható információk ismerete. Különböző korokból és kultúrákból származó tárgyak és objektumok *(pl. épület, építmény)* forma- és funkcióelemzése. Tárgyak, épületek stílusjegyek alapján történő csoportosítása.
- Tervezési folyamat	A tervező, alkotó folyamat lépéseinek ismerete.
- Kézműves és ipari tárgykultúra	A tárgyi néprajz és népművészet fogalmának ismerete.
- Népművészet	Egy választott néprajzi tájegység életmódjának, tárgykultúrájának ismerete.

Kifejezés és képzőművészet

- Művészeti ágak	A művészeti ágak (képzőművészet, építészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb jellemzőinek ismerete.
- Műfajok	A képzőművészet kétdimenziós *(pl. festészet, fotó)* és háromdimenziós *(pl. szobrászat, installáció),* valamint időbeli kifejezéssel bíró *(pl. happening, multimédia)* műfajainak ismerete.
- Művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok	A művészeti ágak történetének, nagy korszakainak, irányzatainak ismerete (őskor, ókor, középkor, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, romantika, realizmus, a századforduló és századelő izmusai, a XX. század második felének irányzatai és legalább egy Európán kívüli kultúra).
- Alkotások és alkotók	Adott művek besorolása vagy csoportosítása stílusjegyeik alapján. A legjelentősebb alkotók ismerete és alkotásaik felismerése és stílus meghatározása.
- Műelemző módszerek	Műelemző módszerek ismerete, alkalmazása *(pl. stílustörténeti, forma-funkció, forma-tartalom, összehasonlító és ikonográfiai elemzés)*
- A mű tárgyi és kulturális környezete	A mű létrehozását meghatározó összefüggések ismerete. *(pl. kulturális környezet, megrendelői igény, alkotói beállítottság, technikai feltétel)*

<u>Ének-zene</u>

1. Reprodukálás **1.1. Éneklés**	A műjegyzék, mint ajánlás alapján összeállított dalanyag ismerete kötelező.
1.1.1. Népzene 1.1.2. Műzene	A tételekben szereplő népdalok előadása szöveggel, emlékezetből
1.1.3.Felismerő kottaolvasás/Lapról olvasás	Felismerő kottaolvasás: dallam éneklése szolmizálva vagy hangnévvel (2#-2b-ig).
1.2. Műelemzés 1.2.1. Népzene 1.2.2. Műzene	Az énekelt régi és új stílusú magyar népdalok elemzése besorolása az alapvető stílusrétegekbe. Általános követelmény: az énekelt anyaghoz kötődő általános zenetörténeti ismeretek, történelmi ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok vázlatos kifejtése.
2. Befogadás	A tanult anyagban leggyakrabban előforduló zenei műszavak, fogalmak, előadási jelek, hangszerek ismerete
2.1. Zenetörténet 2.1.1. Népzene	A magyar népdalok stílus rétegei: a régi és az új stílus jellemzőinek ismerete A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások, jeles napok ismerete.

2.1.2. Műzene	A zenetörténeti korszakok általános jellemzése, a társművészeti kapcsolódások bemutatása. A korszakok történelmi, társadalmi hátterének átfogó ismerete.
Középkor	Gregorián dal jellemzése, A trubadúrzene általános jellemzése
Reneszánsz	Reneszánsz műfajok, szerkesztési módok jellemzőinek meghatározása, felismerése kottaképről A magyarországi reneszánsz zene bemutatása.
Barokk	J. S. Bach, G. F. Händel A barokk énekes műfajok Barokk hangszeres formák) értelmezése. A barokk zenekar összetételének és jellemző hangszereinek felsorolása
Bécsi klasszika	J. Haydn, W. A. Mozart és L. van Beethoven munkásságának felsorolása. A klasszikus szerkesztés Jellemző műfajok A klasszikus szimfonikus zenekar összetételének meghatározása.
Romantika	A romantika új műfajai A nemzeti romantika főbb jellemzői. Erkel Ferenc és Liszt Ferenc zeneszerzői munkássága,
A 19-20. század fordulója	A zenei impresszionizmus bemutatása, zenei törekvések a századfordulón.
XX. század és kortárs zene	Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságának bemutatása. A század zenei irányzatainak ismerete. A dodekafónia komponálási technika jellegzetességei.
2.2. Zenefelismerés, műzene	A műjegyzékben szereplő zenei szemelvények felismerése CD lemezről.
2.2.1. Népzene	Népi hangszerek: felismerése és megnevezése.
2.3. Zeneelmélet	A tanult anyagban leggyakrabban előforduló zenei műszavak, fogalmak, előadási jelek, hangszerek ismerete. Dallamok olvasása és írása violinkulcsban. A módosítójelek használata Törzshangok, hangközök, hangsorok Az ötfokú és a hétfokú hangsorok A megadott ritmusértékek, ritmusképletek Szekvencia szerkesztése.
2.4. Dallamírás	Egy egyszólamú, dallam átírása (2# - 2b-ig)

<u>Katolikus hittan</u>

I. Biblia

ÓSZÖVETSÉG Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig	- Őstörténet: a teremtés, Isten elgondolása a teremtett világról és az emberről; a bűnbeesés, a bűn következményei; az ősatyák istenélménye, meghívása, a nekik adott ígéret, a velük kötött szövetség. - Mózes és a mózesi szövetség.

	- A Dávidnak tett messiási ígéret.
Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig	- Illés, Amosz és Ozeás próféta. Izajás, a második Izajás, a harmadik Izajás - Jeremiás próféta - Ezékiel próféta - Dániel próféta
Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek	- Az ószövetségi üdvtörténet fogalma, az ószövetségi kánon, irodalmi műfajok az Ószövetségben, az Ószövetség szövegtanúi és fordításai, a prófétaság fogalma és a prófétai irodalom jellemzése, a bölcsességi és a lírai irodalom, a zsoltárok fogalma és műfaja
ÚJSZÖVETSÉG Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján	- A gyermekségtörténetek értelmezése, Jézus tanítása, Jézus tettei (csodák), Jézus halála és feltámadása, a Szentlélek eljövetele
Az apostolok kora az Újszövetség fényében	- Az ősegyház élete, a misszió, az első apostoli zsinat - Péter apostol tanítása az Ap.Csel. és a Péter-levelek alapján. - Pál apostol megtérése és missziós útjai. - János és Jakab apostol tanítása a leveleikben
Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek	- Az Újszövetségi üdvtörténet fogalma, az újszövetségi kánon, irodalmi műfajok az újszövetségi Szentírásban, újszövetségi szövegtanúk és fordítások. Keletkezéstörténetek.
II. Egyháztörténelem Az egyház ókora és középkora	- Az egyház történelmének kezdete, a kereszténygyüldözés kora. - Egyetemes zsinatok az ókorban. - A szerzetesség kialakulása a remetéktől Assziszi Szent Ferencig. - A keleti (ortodox) egyház története. - Szent István és az Árpád-házi szentek Jézus evangéliumának szolgálatában. - Az egyház történelme mint üdvtörténet. - Az egyházi állam fogalma. - Egy egyházatya és/vagy az egyházmegye védőszentje életének és művének bemutatása. - Két ó- vagy középkori pápa bemutatása
Az egyház újkora és legújabb kora	- A reformáció értékeiben és negatívumaiban rejlő isteni üzenet: forradalom helyett belső megújulás.

	- A Trentói Zsinat a megújulás szolgálatában. - Jézus örömhírének hiteles hordozói (néhány kiemelkedő jelentőségi szent életútjának és művének bemutatása). - Az egyház története a felvilágosodás korától az I. Vatikáni Zsinatig. - A keleti (görög katolikus) rítus jellemzői. - Korunk kihívásai és a II. Vatikáni Zsinat. - A 20. század egy nagy pápájának bemutatása - Az ökumenizmus törekvései a 20. században az ökumenizmusról szóló zsinati nyilatkozat alapján.
III. Dogmatika Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)	- A teremtés, a bűnbeesés és az ígéret dogmatikája - az Advent liturgiája. - A megtestesülés dogmatikája (Karácsony). - A megváltás és a halálon túli lét dogmatikája (Húsvéti ünnepkör). - A Szentlélekről szóló dogmatikai tanítás (Pünkösd). - Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma. - A Mária-dogmák krisztológiai mondanivalója. - A Lélek ajándékai - a karizmák
Az Eukarisztia és a szentségek	- A szentmise liturgiája mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékezete és megjelenítője. - A szentség fogalma. A kegyelem fogalma. - A keresztség és a bérmálás szentségének liturgiája és dogmatikája. - A kiengesztelődés és a betegek kenetének liturgiája és dogmatikája. - A házasság és a papi rend szentségének liturgiája és dogmatikája. - A legfontosabb liturgikus jelképek. - A szentek tiszteletének dogmatikája. - A szentelmények liturgiája és dogmatikája. - Az imádság dogmatikája. - A szentmisén kívüli igeliturgia dogmatikája
IV. A keresztény erkölcsi élet Az ember erkölcsi lény	- Az ószövetségi ember üdvtapasztalata saját erkölcsi mivoltáról. - Jézus tanítása az ember erkölcsi mivoltáról és feladatáról. - Az ember erkölcsi mivolta az egyház tanításában. - A törvény az ószövetségi üdvtörténetben. - A Jézusban beteljesedett ószövetségi törvény. - Az üdvtörténeti erkölcstan fogalma. - A törvény fogalma és fajtái az erkölcsteológiában. - A teológiai erények
Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás	- A bűn és következménye az ó- és újszövetségi Szentírás alapján.

	- A bűn következménye az egyház teológiai tanításában. - Az erkölcsi feltámadás reménye az Ószövetségben, ténye és alapja az Újszövetségben. - Az erkölcsi feltámadás az egyház tanításában és gyakorlatában. - A születéssel kapcsolatos erkölcsi problémák. - A szexualitással kapcsolatos erkölcsi problémák. - A házassággal kapcsolatos erkölcsi problémák. - A halállal kapcsolatos erkölcsi problémák.
V. Vallás – világvallások A vallás és a Krisztusesemény bizonyossága	- A vallás fogalma és lehetősége a katolikus egyház önértelmezésében. - A kereszténység előtti keleti vallások: hinduizmus, buddhizmus. - A kinyilatkoztatásból merítő vallások: zsidó vallás, iszlám. - Jézus történetisége pogány és zsidó források alapján. - Jézus feltámadásának igazolhatósága. - A vallásfilozófia fogalma. - Az üdvtörténet apológiájának fogalma. - Isten létének bölcseleti bizonyítása. - A vallásszabadságról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése. - A nem keresztény vallásokról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése. - Mai vallási áramlatok
Az egyház és a kinyilatkoztatás	- Az egyház jézusi eredetének ténye és szükséges volta az újszövetségi iratok alapján. - Az egyház négy ismertetőjegye (egy, szent, katolikus és apostoli) és szükséges volta. - Az egyház fogalma a katolikus egyház önértelmezése alapján. - Az egyház ószövetségi gyökerei. - Az egyház és a pápa tévedhetetlenségének fogalma. - A kinyilatkoztatás és a sugalmazás fogalma. - A hit és a cselekvés összefüggése. - A hit mint ésszerű engedelmesség

2.9 Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái

2.9.1 A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni. *A házirend további korlátozásokat írhat elő* a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykörében, így korlátozásokat állíthat föl *az egy napon íratható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően.*

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- ***röpdolgozat*** az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
  - a röpdolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap,
- **számonkérő dolgozat** háromnál több óra anyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék,
  - a számonkérő dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egyetlen osztályzatot kap,
- **témazáró dolgozat** egy vagy több átfogó témakör anyagából
  - jellemzően az osztály egészét érinti,
  - a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék,
  - a témazáró dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap, amelyet „td” jelöléssel jegyez be a szaktanár a digitális naplóba.

A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája a középiskolai oktatásnak, de iskolánkban *kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is*, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

2.9.2 A tanulók értékelése

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok *rendszeresen* mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt. Általánosan elvárható, hogy *a tanuló rendelkezzék egy félévben a heti óraszám + 1 osztályzattal.*

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel*. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint *írásbeli számonkérés követi*. A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A lezáró-minősítő értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége, szemeszterek vége). A minősítő értékelés során *globális képet adunk a tanulóról*; arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a neveltségi és tanulmányi követelményeknek. Legjelesebb szummatív értékelések a következők:

- az évközi osztályozás,
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány,
- az érettségi vizsga.

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint **az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere.** Ennek az értékelési rendszernek az elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor *döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének.*

A szóbeli feleleteket mint a beszámoltatás alapvető módját rendszeresen alkalmazzuk. A szóbeli feleletekre elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk, de lehetőség van a néhány órával korábban tanult tananyag szóbeli számonkérésére is. Szóbeli számonkérési forma alkalmazható egy-egy fejezet összefoglalása, áttekintése alkalmával akkor, ha házi feladatként a nagyobb egység átismétlését kapták feladatul a tanulók. Nem feleltethető szóban a tanuló egy-egy nagyobb fejezet teljes anyagából a témakör összefoglalása, áttekintése, a fejezet átismétlésével történő tanulói felkészülés biztosítása nélkül. A szóbeli feleletek osztályozásakor a digitális naplóba a felelet (f) jelölést írjuk a szülő és a diák tájékoztatása érdekében.

Gyakorlati beszámoltatásra kerül sor a testnevelés, a rajz és műalkotások elemzése és a művészetek tantárgy esetében. A gyakorlati beszámoltatás a tanuló által az iskolai oktatás és az otthoni felkészülés alatt megszerzett gyakorlati feladatok teljesítési szintjének értékelését, a tanuló osztályozását célozza. A gyakorlati beszámoltatáskor a digitális naplóba a gyakorlat (gy) jelölést jegyezzük be.

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

2.9.3 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendesen, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. *Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.*

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. **Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését**. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

2.10 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk mindkét idegen nyelvet, az informatikát, a specifikációs osztályokban a történelem, matematika specifikációs tárgyakat, a kötelezően és szabadon választott tárgyakat. Célunk ezzel az, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő és energia jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítésre. Csoportbontásban tanulják továbbá diákjaink a 11-12. évfolyamokon a választott fakultációs tárgyakat.

A választható foglalkozásokra vonatkozó igények előzetes felmérése után meghirdetjük a foglalkozásokat. *A csoport indításához szükséges minimális létszám 10 fő, ha a jelentkezők létszáma nem éri el a 10 főt, az intézmény vezetője dönthet a csoport indításáról.*

2.11 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az ***iskolaorvosi vizsgálatok*** jogszabályokban meghatározott módszereivel
- ***a testnevelési órákon*** az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a ***NetFit*** rendszer alkalmazásával. A tanulók általános fizikai teherbíró-képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt „NetFit" (fizikai fittség mérése) alapmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labda-lökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi- és karizmok erő-állóképességének mérése: mellsőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- Csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. ***A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak.*** A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik. ***A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le.***

2.12 Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- a stressz kezelés,
- az önismeret, önbecsülés megerősítése,
- a célok megfogalmazása és kivitelezése,
- a konfliktuskezelés,
- a problémamegoldás, a döntéshozás,
- a kortárscsoport nyomásának kezelése,
- a segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- az elutasítási készségek fejlesztése.

Az elkövetkező időszakban szeretnénk a drogmegelőzési tevékenységünket hosszabb távon előre megszervezni és még szakszerűbben végezni. Ehhez alapvetően szükséges, hogy több kollégánk ilyen irányú továbbképzésben részesüljön megkeressük, és folyamatosan felkérjük az ebben a témában tapasztalattal rendelkező szakértőket. Alapvető feladatunknak tekintjük a legális és illegális szerek fogyasztásának visszaszorítását. Ennek érdekében megismertetjük a tanulókat e szerek fogyasztásának következményeivel, valamint rendszeres tájékoztatást nyújtunk a szülők számára is. Kialakított drogstratégiánkat szisztematikusan fejlesztjük, elkerüljük a drogfogyasztás mint társadalmi probléma kampányszerű kezelésének veszélyeit.

Az egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyre nevelő munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egészséges táplálkozás,
- a rendszeres testmozgás,
- a higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

A helyes táplálkozás ismérvei a rendszeresség, az ebéd megfelelő minősége, a zöldség és gyümölcsfogyasztás, valamint a megfelelő étkezési körülmények. Az elméleti ismereteket tanulóink elsajátítják a 9. évfolyam biológia óráin, összekötve a táplálkozási zavarokról tartott védőnői órával. Iskolai konyhánk dolgozói sokat tesznek a megfelelő minőségű (rostokban, vitaminokban és fehérjékben gazdag) ebéddel, a rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztás és a sószegény táplálkozás biztosításával a feladat megvalósításához. Az iskola vezetése a megfelelő étkezési körülmények, az ebédlő igényes kialakítását és működését biztosítja.

A rendszeres testmozgás az egészséges embereknek is elengedhetetlenül fontos, elsősorban kedvező élettani hatásai miatt, de egyéb előnyökkel is jár: megfelelő erőnlét, mentális kiegyensúlyozottság, fittség, de nem utolsósorban kiváló szórakozás és hasznos időtöltés is. Ezeket az elveket tantestületünk magáénak vallja, és a napi rendszeres testmozgást igyekszik biztosítani diákjaink számára. Diákjainknak lehetősége van a sportpályánk használatára, pl. floorball, tenisz vagy

egyéb sportok gyakorlására, a testnevelő kollégákkal egyeztetve. Ezeken kívül a természetjáró csoportunk vezetője havi-kéthetes gyakorisággal szervez túrákat és kirándulásokat, kihasználva a kötetlen tevékenység közösségformáló hatásait is. Az iskolában a diákok szabadon használhatnak ping-pong asztalokat, csocsóasztalt, időnként versenyeket szerveznek kollégáink.

A higiéniás magatartás fogalma nagyon széleskörű. Az iskolai egészségfejlesztésben a legfontosabbnak tartott területei a személyi-, környezet-, szexuál- és mentálhigiénia. A személyi higiénia területét a biológia tantárgy oktatása során többször említjük, a tanulók ismereteit fokozatosan bővítve. Ilyenkor a védőnő is órákat tart, pl. élősködők vagy tetoválások és piercingek témájában. A rendszeres kézmosás feltételeinek biztosításáért a takarítószemélyzet felelős, folyékony szappanok, WC papír, automata kézszárító minden diákunk számára elérhető. A tevékenység megelőző jellegében szerepet játszik az évenkénti iskolafogászati szűrés is. A környezethigiénia része a fent említett higiéniai eszközök hozzáférhetővé tétele az iskolában a diákok számára, az iskola padlózatának rendszeres tisztítása és fertőtlenítése, valamint a szennyfogó szőnyegek használata. Iskolánkban ennek felelősei a takarító személyzet tagjai, valamint a portások; munkájukat nagyban megkönnyíti a takarítógép használata. A szexuálhigiénia és mentálhigiénia témájával a diákok osztályfőnöki órákon az ifjúsági védőnő segítségével önismereti foglalkozások formájában találkoznak, hittan és etika órákon az emberi érzelmekről esik szó, biológia órák keretében pedig elméleti áttekintést kapnak a nemi működésről, születésszabályozásról, betegségekről. Az ide vonatkozó ismeretek, érzelmi beállítódások nagyon átgondoltak, az órák tartói folyamatos kapcsolatot tartanak az egyházi vezetőkkel. Természetesen az ismeretek bővítése folyamatos, minden évfolyamon foglalkozunk a témával.

Az egészségkultúra lényeges eleme a tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától. A véletlenszerű mérgezéseket az iskolában kizárja a konyhai dolgozók pontos és jól átgondolt, a szabályoknak mindenben megfelelő működése, valamint a vegyszert is tartalmazó szertárak zárhatósága, és a személyi felelősök rendszere. Az egészségkárosító anyagok tudatos használatának megelőzése már komolyabb feladat. Az alkoholfogyasztás egészségnevelési vonatkozásának ellentmondásos jelensége a társadalmi gyakorlat és az iskolai élet különbözősége. Kiemelt figyelmet fordítunk a napjainkban könnyen és olcsón elérhető szintetikus drogok veszélyességének és kiszámíthatatlanságának megtanítására, valamint arra, hogy diákjaink képesek legyenek felismerni a drogok hatása alatt álló embert, valamint megtenni a legszükségesebb és a legsürgetőbb teendőket az adott helyzet kezelésére.

A megelőző órákat megtartjuk mind osztályfőnöki, mind biológiaórán, és a tantestület pedig pozitív mintát ad a kérdésben, amely rendkívül fontos eleme egészségnevelési elveinknek.

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései az alábbiak:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása
- ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés
- helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvás
- fenntartható fejlődés előmozdítása

A környezeti nevelés tartalma és tanulásai módszerei között hangsúlyos a jövővel való foglalkozás (lokális és globális jövő – személyi jövőkép). Ennek érdekében a mentálhigiénés szakemberünk önismereti órákat tart, a biológia tantárgy keretein belül 10. évfolyamon sor kerül az ökológiai

alapfogalmak és rendszerek megismertetésére, valamint hittan és etika órákon fontos kérdéskört – „én és a többiek", „én és a közösségem", „én és az egyház" – járnak körbe tanulóink.

Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:

- Legyen az egész életen át tartó, intézményes és nem-intézményes formában egyaránt fontos-a tanórai tevékenységen kívül a természetjáró szakosztály kirándulásaikor is mindig megjelennek a helyi környezeti problémák.
- Legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés)- nemcsak földrajz és biológia órán téma a környezeti nevelés, hanem idegen nyelvi .
- Legyen egyszerre „lokális" és „globális".
- Legyen egyszerre „aktuális" és „jövő orientált".
- Legyen rendszerszemléletű.
- Neveljen együttműködésre- a teljes iskolai munkán végigvonul a kooperációra nevelés. Tánc és dráma kurzusokon az osztály csoportokra bontva dolgozik, többször dolgoznak projektben egy-egy tanórai feladat megoldásakor, valamint kollégáink használják a kooperatív technikákat a tanórai foglalkozások szervezésekor.
- Neveljen problémamegoldásra- fontos értéknek tekinti tantestületünk. Fejlesztésére szakköri rendszert működtetünk, így a tehetséges tanulók jobban elmélyülhetnek az adott szakterület problémáiban, a lemaradó tanulók pedig segítséget kaphatnak a felzárkózáshoz akár társaiktól is.

- Neveljen új értékrendszerre – sokszor kell tudatosítanunk: „az egészség érték", „fontos a tiszta levegő, talaj, ivóvíz", „az emberi értékek védelme"– tulajdonképpen ez a teljes nevelési munkánk célja.
- Legyen multikulturális – nemzetközi kapcsolataink fejlesztésével, idegen nyelvi tantárgyi versenyekkel, és az idegen nyelvek magas szintű közvetítésével, valamint a sérülteket befogadó attitűdünkkel ezen dolgozunk.

Kiemelt szerepet kapnak a fenti témák a természetismeret projektben.

2.13. A Teremtésvédelem

Teremtésvédelemnek vagy más szóval teremtésmegőrzésnek a környezetvédelem keresztény megközelítését nevezzük, de jelentősen kiterjesztett módon. A környezet a Teremtő Isten szeretetből való alkotása, amelybe beletartoznak nemcsak a személytelen valóságok, azaz az élő és élettelen Természet, valamint az ember által alkotott környezet, de maguk a személyek is. A teremtett világ védelmének parancsát a Biblia e mondata foglalja össze: *„Az Úristen vette az embert és Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze." (1. Móz 2.15.)*

Napjainkra a környezetvédelem mindenkit érintő kérdéssé vált. Egyre többen foglalkoznak a témával hivatalból: szakmájuk, munkájuk folytán vagy önkéntes vállalásként. Ők általában elkötelezettek az ügynek és többet tudnak róla, noha nem feltétlenül értenek egyet mindenben, és nem egyformán állnak minden részlethez. A társadalom más része nem hivatásával összefüggésben, hanem a saját tapasztalataik miatt indulnak el a környezettudatos cselekvés irányába.
A teremtésvédelem fogalma a nem istenhívők szóhasználatában a fenntarthatóság érdekében való cselekvésnek feletethető meg, a teremtett világ védelméért elkötelezett pedagógia megfelelője pedig a fenntarthatósági nevelés vagy ökopedagógia.

A teremtésvédelmet vagy természetvédelmet kiemelten fontosnak tartjuk, mert:

- A környezet iránti felelősség egyszersmind egy evangélium értelmezési modell és evangélium hirdetési nyelvezet. A Biblia kínálja nekünk a természettel kapcsolatos példákat, képeket. Újra meg kell tanulnunk figyelni a természet üzeneteire - ez egyszerre szükséges a kinyilatkoztatás befogadásához és a világban való harmonikus, Istennel összhangban lévő életünkhöz. Sok múlhat azon, hogy ki érti meg legjobban ezt a természeti, egyszersmind természetfölötti üzenetet.
- A környezet iránti felelős cselekvés a következő generációk hitelességi mércéje lesz. Annak a szavát fogják elhinni, aki felelősen bánik a földi erőforrásokkal. Ahhoz tehát, hogy Krisztusról beszélhessünk, látniuk kell az embereknek, hogy krisztusi szeretettel szeretjük a világot, ami környezettudatos cselekvésekben nyilvánul meg.
- Az Egyház most egy olyan területet fedez fel, ahol új mondanivalója van a világ számára. A társadalomnak nyújtott segítségen keresztül saját eredeti üzenetét is jobban tudja közvetíteni. Ahelyett, hogy a környezettudatosság ügyét kereszténységtől idegen területnek nyilvánítanánk, azt a felismerést mondhatjuk ki, hogy a témával kapcsolatban az Egyház egyik különleges lehetőségére és rejtett erejére bukkanunk rá.

Mi ez a terület? Miért fontos? A téma megközelítése a Laudato Si' szellemében

- A Laudato Si' enciklika a teremtésvédelem fogalmát igen tág értelmében használja. Túl kell lépni a környezetvédelmi megközelítésen. A teremtésvédelemnek a társadalmi és gazdasági viszonyokkal kapcsolatban is állást kell foglalnia. A teremtésvédelem életmód- és életstílus-váltást követel, amely kritikus a mai fogyasztói kultúrával és a mögötte húzódó világszemlélettel szemben. A keresztény ember felismeri a teremtett világ minden apró elemében Isten kezemunkáját, s magát is elismeri ennek részeként, de Isten által adott különleges hivatásával együtt, hogy tudniillik ennek megóvása és művelése a feladata. Fel kell ismerni, hogy a teremtésvédelem *„a szeretet egyik módja: lépésről lépésre átlépünk abból, amit én akarok, abba, amire Isten világának szüksége van. Ez felszabadulás a félelemből, a mohóságból, a függőségből.*" (Laudato Si')
- A teremtett világ megőrzéséért érzett felelősség olyan alternatív életstílust követel, amelyet jellemez, hogy az ember
    - a teremtett világ fölötti hatalom és uralom helyett szeretetre, együttélésre, tiszteletre törekszik,
    - a fogyasztáshoz való ragaszkodás és élvezeti javak nélkül képes az örömre
    - képes az együttélésre a természettel, képes közösségalkotásra embertársaival.
- Ez a szemléletváltás az ökológiai megtérés, amely fogalmat Szent II. János Pál pápa alkotta meg, s amiről Ference pápa kijelentette, hogy a kereszténynek is „ö*kológiai megtérésre van tehát szükségük, amely azt jelenti: engedik, hogy Jézussal való találkozásuk minden következménye megjelenjen az őket körülvevő világhoz fűződő kapcsolataikban. Annak a hivatásnak a megélése, hogy védelmezői legyünk Isten művének, lényegi része az erényes életnek, nem valami szabadon választható feladat s nem is a keresztény tapasztalat másodlagos szempontja.*"
- A teremtett világ megőrzéséért vállalt felelősség miatt figyelmünk középpontjában állnak (a Laudato Si' felosztása szerint)
    - a környezetszennyezés és az éghajlatváltozás,
    - a víz problémája
    - a biológiai sokféleség elvesztése
    - az emberi élet minőségének romlása és az általános társadalmi hanyatlás
    - a világméretű egyenlőtlenség problémája.

- A humánökológia legalapvetőbb struktúrája a család, ezért a teremtésvédelemmel kapcsolatos pedagógiánkat össze kell kapcsolni a családi életre neveléssel.
- Tudatos közösségépítés. Minél több közösség (családközösségek, faluközösségek, ifjúsági csoportok) tudjon és akarjon önállóan, „közösségszerűen" működni, az Egyházon belül önmagát, mint közösséget fenntartani. Ez valójában egybeesik az Egyház eredendő törekvésével, hiszen Jézus is közösséget hozott létre, és apostolait is ezzel bízta meg.

Mi a helyzet?

- Sok intézményünkben folyik komoly teremtésvédelmi szemléletű környezeti nevelési munka, amely akciónapokban, pályázatokban és hasonló tevékenységekben ölt testet. Egész intézményes szemléletű intézményről (ahol a teremtésvédelmi célok az alapelvek között prioritást élveznek és minden tevékenység áthatnának) nincsen tudomásunk. Viszonylag kevés intézményünk tagja az Ökoiskolák vagy Zöld Óvodák hálózatának (kevesen „címbirtokosok"). Más efféle címekkel, illetve hálózati tagságokkal viszont több intézmény is rendelkezik. Minden ilyen tényt, a különböző akciókat és kezdeményezéseket jó volna valamilyen értékleltárba begyűjteni, egymással megosztani. Ahogyan azt is, hogy a közel múltban hány intézmény infrastruktúráját sikerült bezöldíteni. Vannak fenntartók, amelyek a szemléletváltáshoz rendi előírásokkal, útmutatásokkal is rendelkeznek.

Merre induljunk 1 (általános és pedagógiai megközelítés)

A szerzetesi fenntartású intézményben a teremtésvédelemre való elkötelezettségnek mindent át kell járnia, tehát a működés teljes egészét, nem csupán a pedagógiáját.

- ez az elkötelezettség megjelenik:
  - a megnyilatkozásaiban,
  - az emberekkel (munkatársak, szülők, partnerek) való bánásmódban,
  - az infrastruktúra működtetésében, és
  - vallási gyakorlatában is.
- A teremtésvédelemben elkötelezetten működő intézmény gondot fordít
  - a vízgazdálkodására,
  - az energiahasználatára,
  - a papírhasználatára,
  - a hulladékgazdálkodására,
  - az élelmiszerekkel való gazdálkodásra, az ételmaradék kezelésére,
  - az elektronikai és a mérgező anyagoknak kezelésére
  - a közlekedésre és a szállítmányozásra
  - működésének szociális és fenntartható gazdasági vonatkozásaira
  - a Teremető iránti hála kifejezésére.
- Ahogyan a keresztény értékek tiszteletét a szerzetesi intézmény minden dolgozójával szemben elvárjuk, úgy a teremtés megvédése iránti felelősségvállalást is. A hívő keresztény munkatársaknak pedig, akik Krisztust kívánják követni, ezt is a lelkiismeretük tárgyává kell tenniük, azaz ökológiai megtérésre kell törekedniük.
- Az intézménynek mintaként, jelként is jelen kell lennie társadalmi és földrajzi környezetében, mint a teremtésért felelős emberek alkotta közösségnek.
- Az intézmény teremtésvédelemhez való viszonya elsősorban nem **pedagógiai gyakorlatában**, feladat-kitűzésében jelentkezik, de természetesen abban is.
  - Ez a pedagógia nem ismeretek átadására törekszik (bár azt sem hanyagolja el), hanem a tanulók szemléletmódjának és cselekvési mintázatainak megfelelő alakítására törekszik. Ezért elvont elméletek átadása helyett, a tapasztalati tanulást helyezi

előtérbe és azt, hogy neveltjeit a valósággal való közvetlen találkozás élményében részesítse.

- Ez a pedagógia a cselekedtetésre teszi a hangsúlyt, amelyhez sajátos tanulási körülményeket teremt. Ezért törekszik minél több programot szervezni az iskola falin kívül (kirándulások, erdei iskola, tanyaovi, helyi környezetvédelmi akciókban való részvétel). Ki kell alakítani a természetjárás-, egyáltalán a természetben *levés* igényét, kultúráját.
- Ez a pedagógia a tanulók tanítási időn kívüli életére is hatni kíván, hiszen a felelős magatartás nem lehet félnapos. Ezért a családok életének környezettudatos alakításához is megpróbál segítséget nyújtani.
- Ez a pedagógia csak a hagyományos tanár-diák szerep meghaladásával működhet. A tanár nem „tudást árasztó", hanem inkább „animátor". Díjazza, sőt ösztökéli a diákok kezdeményezőkészségét, hiszen involválódásuk nélkül a nevelés nem hatékony.
- A megváltozott szerepek természetes következménye, hogy az ilyen intézményben mindig demokratikusan hoznak döntéseket, tisztelik a közösség tagjainak szabad akaratát és méltóságát. Az ökotudatos ember egyszersmind aktív állampolgár, aki kritikusan szemléli a környezeti és társadalmi folyamatokat (*öröm-bánat-térképezés*), s a tapasztalatai adott esetben cselekvésre, mégpedig közösségi cselekvésre sarkallják. Bátorítani kell mindenkiben a közjó iránti tenni akarást. Ennek eszköze lehet például a zöld diákönkormányzat, vagy „energiakommandó" szervezése.
- Tudatos közösségépítés. Minél több közösség (családközösségek, faluközösségek, ifjúsági csoportok) tudjon és akarjon önállóan, „közösségszerűen" működni, az Egyházon belül önmagát, mint közösséget fenntartani. Ez valójában egybeesik az Egyház eredendő törekvésével, hiszen Jézus is közösséget hozott létre, és apostolait is ezzel bízta meg.
- Ez a pedagógia megfelelő környezet közös kialakítására törekszik, amely a természettel való közvetlen érintkezés lehetőségét és otthonosságot biztosít. Ezért még ha a feltételek szűkösek is, keresik a lehetséges megoldásokat, például mini zöld sarkokat, lugast, veteményest, gyógynövénykertet, állatmegfigyelőket és más hasonló rekreációs helyeket alakítanak ki.
- Az intézmény környezetében való cselekvő jelenlét mellett az ilyen pedagógia szükségszerűen globális szemléletű, ezért nem mellőzi azt, hogy felhívja neveltjeinek figyelmét a globális környezeti problémákra és a világméretű egyenlőtlenségekre, Ezért kapcsolatot keres a világ más tájain élőkkel, és a messze földön élők előtt is állást foglal ezekben a kérdésekben vagy kifejezi szolidaritásunkat.
- A természettudományos ismeretek birtoklása nélkülözhetetlen ahhoz, hogy megértsük a környezeti problémák keletkezését, veszélyeit, és megoldásokra találjunk ezekkel szemben. A teremtésvédelem mellett elkötelezett iskola neveli ki azokat a tudósokat és döntéshozókat, akik egyszer majd a változás motorjaivá tudnak válni.
- A humán tárgyakban különösen hangsúlyossá kell tenni az egyház társadalmi tanítását, az emberi méltóság tiszteletét, amely az emberiségnek azt a kötelezettséget is jelenti, hogy mindenki életlehetőségeit biztosítania kell, s a nyomort, nélkülözést fel kell számolni. Ennek érdekében szintén nem csupán tanítani kell, hanem érzékenyítéssel, szolidaritási akciókkal a tapasztalati tanulás útját kell járni.
- A humánökológia legalapvetőbb struktúrája a család, ezért a teremtésvédelemmel kapcsolatos pedagógiánkat össze kell kapcsolni a családi életre neveléssel.

Merre induljunk 2

Ökolpedagógiai értékleltár

- Fel kell mérni az intézmény, illetve a fenntartó fenntarthatósági helyzetét, hagyományait, az írott alapvetéseket, a terveket, az infrastruktúra használatát, a fenntarthatóságot

tisztelő működésmódot. Vizsgálni kell a pedagógiai programot, az azokban vállalt elveket, a tanterveket, a tervezett és a tényleges megvalósuló nevelési-tanítási folyamatokat, a máshol is adaptálható jó gyakorlatokat, a jelenlegi működésben rejlő kockázatokat és fejlődési lehetőségeket.

Partnerség

- Partnereket kell keresni Szalézi Intézmény Fenntartó intézményeinek ökopedagógiájának fejlesztéséhez. A hálózatokhoz való csatlakozás és az ilyen formában megvalósuló együttműködés különösen hatékony lehet.

Párbeszéd

- A teremtésvédelem ügyében párbeszédet kell folytatni a köreinkhez nem tartozó szereplőkkel. Terjeszteni kell a katolikus javaslatot, meg kell ismerni eltérő álláspontokat, meg kell vitatni érveiket, és késznek kell lenni közös megoldásokra.

Tudásbázis

- Információs bázist és könyvtárat lehet létrehozni az intézményi ökopedagógiai munka támogatására. (Szakirodalom , tábor adatbázis, erdei iskolák ajánlatai, túraajánlatok, tanösvények , szervezési protokollok stb.)

Képzés

- A munkatársak szemléletformálása érdekében képzéseket, ökológiai lelkigyakorlatot, tapasztalatcseréket, konferenciákat lenen érdemes szervezni.

Ökológiai megtérés

- Érdemes megosztani egymással a teremtett világ megőrzéséért való felelősségünk teológiai és liturgikus megközelítésének gyakorlatait, tapasztalatait, dokumentumait.

Mi a nehézség, a trend, a kockázat?

„Vannak olyan elkötelezett és imádságos keresztények, akik – a realizmus és pragmatizmus ürügyén – nemegyszer kinevetik a környezet miatti aggodalmakat. Mások passzívak, nem határozzák el magukat szokásaik megváltoztatására, és így inkoherenssé válnak.” (Laudato Si')

A legfőbb nehézség tehát az, ha a munkatársak között, vagy intézményeink támogató környezetében nem talál visszhangra az ökológiai megtérésre való felhívás.

Nem tekinthető nehézségnek, de kétségtelenül vannak kockázatai annak a helyzetnek, hogy a fenntarthatóság kérdése jelenleg a közbeszéd egyik legintenzívebben tárgyalt témája, Különféle civil mozgalmak és politikai csoportok nyilvánítanak véleményt, tesznek javaslatokat. Ezekkel a szereplőkkel párbeszédet kell kezdeni. Hirdetnünk kell, fel kell ajánlanunk az evangéliumi javaslatot, amelynek középpontjában a szeretet, és a felelősségtudat áll, s amely éppen ezért kritikus korunk fogyasztói kultúrájával. Ugyanakkor el kell hárítani az olyan kísérleteket, hogy tevékenységünket bármely szereplők politikai céljaik szerint befolyásolják, uralmuk alá hajtsák.
Kiemelt szerepet kapnak a fenti témák a természetismeret projektben.

2.14. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Tanulóink a német órákon megismerkednek a német kultúra legfontosabb jellemzőivel, a német kisebbségek magyarországi helyzetével. Történelem órákon – különösen az 1945 utáni időszakra vonatkozóan – külön szóba kerül a német kisebbség helyzete, a 'málenkij robot' a kommunista rendszer áldozatai napján történő megemlékezéskor. Az iskola szoros kapcsolatban áll a német nemzetiségi önkormányzattal, tanáraink aktív tagjai, így elkötelezettek abban, hogy a tanulók a német nemzetiségi programokon részt vegyenek akár hallgatóként, akár aktív előadóként.

2.15. A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek a következők.

2.15.1 A magatartás értékelésének elvei

A magatartás osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

- **Példás** a tanuló magatartása akkor, *ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előre haladásához*. Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat.
- **Jó** a tanuló magatartása akkor, ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, ő maga *azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat*. Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
- **Változó** a tanuló magatartása akkor, ha a házirendben leírtakat nem mindig tartja be, magatartásával zavarja az órákat.
- **Rossz** a tanuló magatartása akkor, ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat a társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, megrovást, igazgatói intést.

További szempontok a magatartás értékeléséhez:

- A követelményeket nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- Minél többször éljünk a tanuló megdicsérésének vagy figyelmeztetésének a lehetőségével!
- Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyét feltétlenül mérlegeljük a konferencián!
- 3 óra feletti igazolatlan hiányzásnál a tanuló nem lehet példás magatartású, 10 feletti igazolatlan hiányzásnál pedig nem lehet jó a magatartása. Amennyiben a tanuló 3 vagy több figyelmeztetéssel rendelkezik, nem lehet példás a magatartása, amennyiben pedig akár egy igazgatói figyelmeztetése is van, már jó sem lehet.

2.15.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- **Példás** annak tanulónak a szorgalma, akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan, továbbá a tanórákon aktív.
- **Jó** annak a tanulónak a szorgalma, aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi.
- **Változó** annak a tanulónak a szorgalma, aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- **Hanyag** annak a tanulónk a szorgalma, aki képességeihez mérten keveset tesz a tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

Egyéb szempont:

- amennyiben a tanuló egy tantárgyból bukik, már csak változó, ha 2 vagy több tárgyból bukik, csak hanyag lehet a szorgalma

2.16 Projektoktatás

A korábbi pedagógiai programok jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmaz. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. ***Komplex projektoktatási***

formában végezzük a művészetek tantárgy részeként a 7. évfolyamos dráma és színház, valamint felerészben projektoktatási formában a 11. évfolyamos művészetek tantárgy oktatását. A heti 2 előírt hittan órából pedig tömbösítve, projektoktatás formájában tartjuk az egyiket. Ennek a célja elsősorban a tantárgy más, a hagyományos formától eltérő közvetítése, amely során komplex módon, a közösséghez tartozás erősítése, a hittan gyakorlati megközelítése. A Nat. 2020. tanterv alapján tanulók számára a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgy oktatásának egy részét is projektben kívánjuk megoldani.

2.16.1 Dráma és színház projektoktatás

A dráma és színház tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás érzésének erősítése. A dráma és színház kreatív folyamata szolgálja a tanulók ön- és társismeretének gazdagodását, segíti az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítést és kapcsolatfenntartást.
A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, ezzel együtt különböző drámai és színházi kifejezési formák megismerését, alkalmazásuk elsajátítását és értelmezését szolgálják. A dramatikus tevékenység gyakorlása és tanulása hozzájárul az önazonosság erősítéséhez és a nemzeti, helyi vagy nemzetiségi közösségi tudat kialakításához.
A dráma és színház tevékenységformáival való – a Nemzeti alaptanterv magyar nyelv és irodalom tantárgyra vonatkozó szemléletéhez igazodó – személyes találkozás révén a művészeti ág nyelve a tanulók sajátjává válik, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.
A dráma és színház tevékenységei nagy szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

A dráma és színház tantárgy a felső tagozat valamely évfolyamán heti egy órában kötelezően választandó. Tantestületünk döntése alapján a tantárgyat 5. 6. 7. és 8. osztályban is tanítjuk, fél-fél órában. Minden évfolyamon összekapcsoljuk a tantárgyat egy-egy színházi előadás megtekintésével, amit előkészítő órák előznek meg, majd utólag értékeljük a látottakat.
A dráma és a színház tantárgy értékelésénél a Nat irányelveivel összhangban az iskola választhat a fejlesztő, tanulást támogató és az összegző-minősítő eszközök használata között. Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Minden tanuló önmagához, saját fejlődési útjához mérten értékelendő. A tevékenységek értékelésében meghatározó szerepet kell kapnia a tanulói önértékelésnek, a társértékelésnek és a csoportos értékelési formáknak, fejlesztve ezzel a tanuló reflektivitását és érzelmi, szociális intelligenciáját. Tantestületünk az osztályzatokkal való értékelés mellett döntött. Az a tapasztalat, hogy nehéz ugyan objektívnek lennünk, ugyanakkor a tanuló motiváltabb, ha a teljesítménye jegyre váltható.

A 5-8. évfolyamon a dráma és színház alapóraszáma heti fél óra.

2.16.2. Természettudomány projektoktatás

A természettudomány szerves folytatása a 9-10. évfolyamon tanult biológia, földrajz, fizika és kémia tantárgyaknak, viszont 11. évfolyamon önállóan, heti két órában tér vissza azoknál a tanulóknál, akik nem vesznek részt természettudományos (biológia, földrajz, fizika és kémia) fakultációs képzésben. A „komplex” természettudomány, integrált természettudományos program, a mindennapokban megjelenő természettudományos kérdések és problémák mentén, a tanulói aktivitásra, interaktivitásra épülő, továbbá a projektmunkát előtérbe helyező tantárgy. Nem a lexikális ismeretek, azaz a tartalom mennyisége áll az oktatás középpontjában, hanem a tanulás során alkalmazott

módszerek sokfélesége, a tanulók csoportos munkájának, illetve egymás közti vitájának támogatása, a projektfeladatok végzéséhez nyújtott támogatás. A 11. évfolyamon lehetőség szerint mind nagyobb mértékben be kell építeni a korszerű infokommunikációs technológiákat a tanulás-tanítás folyamatába. A digitális információs térben való tájékozódás, a virtuális csoportokban történő tanulás, az iskolán kívüli tudásépítésre való nevelés e nélkül nehezen megvalósítható. Ebben a környezetben a tanulás eredménye egy olyan produktum (elektronikus portfólió), amely tükrözi a tanév során elvégzett, a leírt tudástartalomra vonatkoztatott tevékenységet és elemzi az elért eredményeket. Az integrált természettudományos program előre rögzített időpontokban kerül megvalósításra külső helyszíneken, illetve az online-térben. A tantárgy tanítása során nagy hangsúlyt helyezünk az egészségnevelés elveire illetve a teremtésvédelemre, hiszen az alapelvek minden témakörben megjelennek. Minden projektet legalább 2 óra felkészülési munka, tájékozódó tevékenység, előkészítő fázis előz meg, majd 2 óra értékelő tevékenység zár. Projektenként 3 órában határozzuk meg a konkrét programon való részvétellel eltöltendő időt, tehát 7 órát vesz igénybe az előkészítési, részvételi és értékelési, valamint lezárási folyamat. Igény esetén lehetőséget biztosítunk természettudomány érettségi vizsgára, melynek megfelelően alakítjuk ki csoportjainkat. Az utóbbi esetben a heti két tanórát tanteremben, érettségi felkészítésre fordítjuk.

2.17. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. ***A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozunk meg***, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, bonyolultabb idegen nyelvi feladatsor – pl. nyelvvizsgára –, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. ***A hétvégi időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapokon is szokásos mértéket.***

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráló képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt
- a hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük
- a tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot
- minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. ***Szükségesnek***

tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

2.18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért *iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését*. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
    - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
    - kedvezményes ebéd biztosítása,
    - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzen alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi csoport és az iskolapszichológus végzi,* aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;

- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan *kevés a hátrányos helyzetű tanuló*. Ennek ellenére folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Gimnáziumunk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. *A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középiskolai tanulmányainak elősegítését legnagyobb általános iskolai partnereinkkel kötött kétoldalú szerződésekkel segítjük elő.* Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

Felvételi eljárásunk során a jogszabály által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű felvételizők számára. A felvételi döntés során – azonos pontszám esetén – előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat.

2.19. A Pedagógiai programmal kapcsolatos tájékoztatás

Jelen pedagógiai programot az elfogadás után nyilvánosságra hozzuk a honlapunkon a https://szalezigimi.hu/szalezi-szent-ferenc-gimnazium-alapdokumentumai/ oldalon, valamint a nagyközönséget tájékoztatjuk a megjelenésről az iskola közösségi média oldalain is (Facebook, Instagram). Egy nyomtatott példányt pedig az igazgatói irodában tartunk, és az érdeklődöknek – helybeni olvasásra – rendelkezésre bocsátjuk.

Kazincbarcika, 2025. szeptember 10.

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium nevelőtestülete nevében:

Balla Árpád
igazgató

Szalézi Szent Ferenc Gimnázium * 1. KAZINCBARCIKA *

Jóváhagyó nyilatkozat

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium fenntartója, a Szalézi Intézmény Fenntartó képviseletében nyilatkozom, hogy a fenntartó a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium tantestülete által 2024. szeptember 20-án módosított pedagógiai programot és mellékleteit jóváhagyta, az a 2024/25-ös tanévtől bevezethető.

Budapest, 2025. szeptember 10.

…….

Koblencz Attila képviselő